

Dopady implementace IFRS 16 na finanční situaci nájemce ve vybraných odvětvích

Diplomová práce

Vedoucí práce:

doc. Ing. Hana Bohušová, Ph.D.

Bc. Jiří Steiner

Brno 2017

Poděkování

Touto cestou děkuji paní doc. Ing. Haně Bohušové, Ph.D., vedoucí mé diplomové práce, za odborné vedení, připomínky a cenné rady, které mi poskytla v průběhu zpracování této diplomové práce.

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto práci: **Dopady implementace IFRS 16 na finanční situaci nájemce ve vybraných odvětvích** vypracoval/a samostatně a veškeré použité prameny a informace jsou uvedeny v seznamu použité literatury. Souhlasím, aby moje práce byla zveřejněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách ve znění pozdějších předpisů, a v souladu s platnou *Směrnicí o zveřejňování vysokoškolských závěrečných prací*.

Jsem si vědom/a, že se na moji práci vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., autorský zákon, a že Mendelova univerzita v Brně má právo na uzavření licenční smlouvy a užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 Autorského zákona.

Dále se zavazuji, že před sepsáním licenční smlouvy o využití díla jinou osobou (subjektem) si vyžádám písemné stanovisko univerzity o tom, že předmětná licenční smlouva není v rozporu s oprávněnými zájmy univerzity, a zavazuji se uhradit případný příspěvek na úhradu nákladů spojených se vznikem díla, a to až do jejich skutečné výše.

V Brně dne 18. května 2017

Abstract

STEINER, J. *The impact of implementation of IFRS 16 on financial situation of lessee in selected industry sectors*. Diploma thesis. Brno: Mendel University in Brno, 2017.

The diploma thesis deals with impact of implementation of new IFRS 16 standard on the lessee. The first part of the thesis defines lease, describes the lease financing and distinguishes types of leases. After that lease is described in the framework of international accounting standards, the current treatment IAS 17 is analyzed, there are described the main problems leading to the need for change, explained capitalization of lease and the new IFRS 16 standard is analyzed. The end of the first part focuses on issues relating to financial ratios. In the second part of the thesis comparison of reporting of lease according to IAS/IFRS and US GAAP is performed, there are identified lease intensive sectors, quantified impact of implementation of IFRS 16 on financial statements of lessee and its effect on selected financial ratios and Altman model is calculated. The conclusion summarizes all findings and recommendations formulated by author.

Keywords

IAS/IFRS, capitalization, operating lease, finance lease

Abstrakt

STEINER, J. *Dopady implementace IFRS 16 na finanční situaci nájemce ve vybraných odvětvích*. Diplomová práce. Brno: Mendelova univerzita v Brně, 2017.

Diplomová práce se zabývá dopady implementace nového standardu IFRS 16 na nájemce. V první části je definován leasing, je popsáno leasingové financování a rozlišeny typy leasingů. Následně je charakterizován leasing v rámci mezinárodních účetních standardů, je analyzována současná úprava IAS 17, jsou popsány hlavní problémy vedoucí k potřebě změny, přiblížena kapitalizace leasingu a analyzován nový standard IFRS 16. Závěr první části je zaměřen na téma finančních ukazatelů. Ve druhé části práce je provedena komparace vykazování leasingu v rámci IAS/IFRS a US GAAP, identifikována leasingově intenzivní odvětví, kvantifikován dopad implementace standardu IFRS 16 na finanční výkazy nájemce a jeho vliv na vybrané finanční ukazatele a je vypracována Altmanova analýza. V závěru celé práce jsou shrnuty veškeré zjištěné poznatky a formulována doporučení autora.

Klíčová slova

IAS/IFRS, kapitalizace, operativní leasing, finanční leasing

Obsah

1	Úvod a cíl práce	13
1.1	Úvod.....	13
1.2	Cíl práce.....	14
2	Metodika	15
3	Literární rešerše	18
3.1	Leasing.....	18
3.1.1	Leasing a význam leasingového financování.....	18
3.1.2	Typy leasingů.....	18
3.2	Leasing v rámci mezinárodních standardů.....	20
3.2.1	Mezinárodní (účetní) standardy	20
3.2.2	Historie leasingu v rámci IAS/IFRS a vývoj nového standardu	21
3.3	IAS 17	22
3.3.1	Hlavní problémy stávající úpravy a důvody vedoucí ke změně	23
3.3.2	Kapitalizace operativního leasingu	24
3.3.3	Kapitalizační modely pro zahrnutí operativního leasingu.....	25
3.3.4	Kapitalizační modely ratingových agentur	26
3.4	Nový standard IFRS 16.....	27
3.4.1	Vývoj nového standardu.....	27
3.4.2	Cíl nového standardu.....	28
3.4.3	Podstata nového standardu	28
3.4.4	Předpokládaný dopad nového standardu	32
3.4.4.1	Dopad na pronajímatele	33
3.4.5	Předpokládaný vliv IFRS 16 na finanční výkazy	33
3.5	Finanční ukazatele	35
4	Vlastní práce	38
4.1	Využívání leasingového financování.....	38
4.2	Komparace vykazování leasingu dle IAS /IFRS a US GAAP	41

4.3	Výběr odvětví a nájemců pro kvantifikaci dopadu implementace IFRS 16	44
4.4	Dopad implementace IFRS 16 na finanční výkazy vybraných nájemců.....	46
4.4.1	Tesco	47
4.4.2	British Airways.....	50
4.5	Dopad implementace IFRS 16 na klíčové finanční ukazatele vybraných nájemců	55
4.5.1	Tesco	55
4.5.2	British Airways.....	56
4.5.3	Altmanova analýza.....	56
5	Závěr	59
6	Literatura	64
A	Hodnotící stupnice nejvýznamnějších ratingových agentur	71

Seznam obrázků

Obr. 1	Vzorec pro výpočet rentability aktiv	16
Obr. 2	Vzorec pro výpočet běžné likvidity	16
Obr. 3	Vzorec pro výpočet celkové zadluženosti	16
Obr. 4	Vzorec pro výpočet koeficientu samofinancování	16
Obr. 5	Vzorec pro výpočet míry zadluženosti vlastního kapitálu	16
Obr. 6	Vzorec pro výpočet úrokového krytí	16
Obr. 7	Vzorec pro výpočet Altmanovy analýzy	17
Obr. 8	Doporučená doba přípravy na implementaci standardu v závislosti na zvoleném přístupu Zdroj: Leases – A summary of IFRS 16 and its effects (EY, 2016a)	32
Obr. 9	Vliv IFRS 16 na rozvahu Zdroj: Skrodenist (2016)	34
Obr. 10	Vliv IFRS 16 na vývoj nákladů v jednotlivých letech Zdroj: Nexia Edwards Marshall (2016)	35
Obr. 11	Členění poměrových ukazatelů z hlediska jejich zaměření Zdroj: Růčková (2011)	36
Obr. 12	Vývoj objemu leasingu dle regionů v jednotlivých letech 1998-2014 (v mld. USD), Zdroj: Global Leasing Report 2016 a 2017 (White Clarke Group, 2016 a 2017)	38
Obr. 13	Vývoj objemu evropského leasingu podle organizací Leaseurope a White Clarke Group v letech 2007-2015	40
Obr. 14	Minimální leasingové platby společnosti Tesco k 27. 2. 2016	47
Obr. 15	Hodnota celkových aktiv a minimálních leasingových plateb z operativního leasingu společnosti Tesco (v mil. GBP), Zdroj: Výroční zprávy společnosti Tesco 2014 až 2016	48
Obr. 16	Minimální leasingové platby společnosti British Airways k 31. 12. 2016	51

Obr. 17 Hodnota celkových aktiv a minimálních leasingových plateb z finančního a operativního leasingu společnosti British Airways (v mil. GBP), Zdroj: Výroční zprávy společnosti British Airways 2014 až 2016

52

Seznam tabulek

Tab. 1	Očekávané užítky a rizika spojená s aktivem	19
Tab. 2	Vykazování leasingu v rozvaze v rámci IAS 17	20
Tab. 3	Vykazování leasingu ve Výkazu zisku a ztráty v rámci IAS 17	20
Tab. 4	Vykazování leasingu v rozvaze v rámci IAS 17 a IFRS 16	30
Tab. 5	Vykazování leasingu ve Výkazu zisku a ztráty v rámci IAS 17 a IFRS 16	31
Tab. 6	Dopad IFRS 16 na Výkaz o peněžních tocích	35
Tab. 7	Vybrané finanční ukazatele a jejich výpočet	37
Tab. 8	Objem leasingu dle regionů v jednotlivých letech 1998-2015 (v mld. USD)	39
Tab. 9	Objem leasingu v Evropě a v České republice v letech 2007-2015 (mld. EUR)	40
Tab. 10	O kolik jsou podhodnoceny dlouhodobé závazky firem z důvodu mimorozvahových leasingů (vyjádřeno v % z celkových dlouhodobých závazků)	41
Tab. 11	Vliv IFRS 16 a US GAAP na Výkaz zisku a ztráty	43
Tab. 12	Dopad kapitalizace leasingů v různých odvětvích	45
Tab. 13	Rozvaha společnosti Tesco k datu 27. 2. 2016 v mil. GBP	49
Tab. 14	Výkaz zisku a ztráty společnosti Tesco za rok končící 27. 2. 2016 v mil. GBP	50
Tab. 15	Počet a způsob pořízení letadel společnosti British Airways k roku 2016	51
Tab. 16	Rozvaha společnosti British Airways k datu 31. 12. 2016 v mil. GBP	53
Tab. 17	Výkaz zisku a ztráty společnosti British Airways za rok končící 31. 12. 2016 v mil. GBP	54

Tab. 18	Vybrané finanční ukazatele společnosti Tesco a jejich změna po implementaci IFRS 16	55
Tab. 19	Vybrané finanční ukazatele společnosti British Airways a jejich změna po implementaci IFRS 16	56
Tab. 20	Altmanova analýza společností Tesco a British Airways za rok 2016	57
Tab. 21	Hodnotící stupnice nejvýznamnějších ratingových agentur v dlouhodobém horizontu	71

Seznam zkratek

ASU = aktualizace účetních standardů (z angl. "*Accounting Standards Update*")

ČLFA = Česká leasingová a finanční asociace

EAT = zisk po zdanění, čistý zisk (z angl. "*earnings after taxes*")

EBIT = zisk před zdaněním a úroky (z angl. "*earnings before interest and taxes*")

EBITDA = zisk před zdaněním, úroky a odpisy (z angl. "*earnings before interest, taxes, depreciations and amortization charges*")

ED = pracovní návrh (z angl. "*exposure draft*")

EU = Evropská Unie

EY = Ernst & Young, poradenská společnost

FASB = Rada pro standardy finančního účetnictví (z angl. "*Financial Accounting Standards Board*", USA)

GBP = britská libra, měnová jednotka Velké Británie (z angl. "*Great Britain Pound*")

IAS = Mezinárodní účetní standardy (z angl. "*International Accounting Standards*")

IASB = Rada pro Mezinárodní účetní standardy (z angl. "*International Accounting Standards Board*")

IASC = Výbor pro mezinárodní účetní standardy (z angl. "*International Accounting Standards Committee*")

IFRIC = Interpretační výbor pro Mezinárodní účetní standardy IASB (z angl. "*International Financial Reporting Interpretations Committee*")

IFRS = Mezinárodní standardy finančního výkaznictví (z angl. "*International Financial Reporting Standards*")

IT = informační technologie

Kč = Koruna česká, měnová jednotka České republiky

Plc. = typ obchodní společnosti ve Velké Británii (angl. "*Public limited company*")

SIC = Stálý interpretační výbor a zároveň interpretace vydané tímto výborem (z angl. "*Standing Interpretations Committee*")

SEC = Komise pro cenné papíry a burzy (z angl. "*U.S. Securities and Exchange Commission*")

USD = americký dolar, měnová jednotka Spojených států amerických

US GAAP = Americké všeobecně uznávané účetní postupy (z angl. "*US Generally Accepted Accounting Principles*")

VK = vlastní kapitál

1 Úvod a cíl práce

1.1 Úvod

Diplomová práce se zabývá implementací nového mezinárodního standardu finančního výkaznictví (IFRS 16), který upravuje vykazování leasingů, a předpokládá dopady na nájemce v leasingově intenzivních odvětvích. V posledních letech s růstem globalizace dochází k růstu zahraničních investic. Pro investory, kteří získávají informace z finančních výkazů, je však obtížné tyto výkazy porovnávat a rozhodovat se na jejich základě, pokud pro jejich sestavování používají společnosti odlišné účetní standardy. Investoři a akcionáři mohou porovnávat finanční výsledky společnosti s výsledky z minulých let, porovnání firem mezi sebou v rámci odvětví, případně na celém trhu, je však problematické. Na druhé straně je pro firmy nákladné sestavovat finanční výkazy podle více účetních standardů. Odlišné způsoby vykazování nejen leasingů, ale i jiných položek rozvahy či výsledovky, navíc způsobuje odlišnosti v klíčových finančních ukazatelích.

Současná podoba vykazování leasingů je jednou z důležitých položek, která zkresluje finanční výkazy a klíčové finanční ukazatele. Z tohoto důvodu se začalo mluvit o potřebě nového mezinárodního standardu, jenž by upravil vykazování leasingů, a tím by usnadnil přeshraniční srovnání finančních výkazů, zvýšil jejich transparentnost a umožnil akcionářům a investorům porozumět výkazům firem globálně. Na tvorbě nového standardu, který by upravoval účetní vykazování leasingu, začaly spolupracovat Rada pro mezinárodní účetní standardy (IASB), vydávající standardy IFRS, a Rada pro finanční účetní standardy (FASB), vydávající standardy US GAAP, již v roce 2006. V roce 2009 byl vydán diskuzní dokument *Leasing: předběžné názory*¹, v roce 2010 první pracovní návrh² ED/2010/9 a v roce 2013 revidovaný ED/2013/6. V lednu 2016 vydala Rada IASB nový mezinárodní standard finančního výkaznictví s označením IFRS 16. Oficiálně vstoupí v platnost v roce 2019, ovšem při splnění předem stanovených podmínek je možné jej začít používat i dříve. V České republice pak bude začátek platnosti IFRS 16 závislý na schvalovacím procesu Evropské Unie (dále EU).

Na základě změn v metodických postupech pro klasifikaci a vykazování leasingu lze očekávat jejich vliv na rozvahu a výsledovku společností a tudíž i změny v účetních závěrkách. Právě tyto změny následně ovlivní uživatele účetních závěrek, převážně investory a akcionáře, při jejich investičním rozhodování. Od nového standardu se očekává, že smaže rozdíly ve vykazování finančního a operativního leasingu, jeho účtování bude více jednotné, zvýší se možnosti srovnávání a údaje vykazované v účetních závěrkách budou transparentnější. Uživatelé účetních závěrek by tak již neměli být nuceni provádět úpravy finančních výkazů pro potřebu získání potřebných informací a jejich následného srovnání. Velikost dopadu im-

¹ angl. Leases: Preliminary Views

² angl. Exposure Draft, dále ED

plementace IFRS 16 na společnosti se bude lišit, a to v závislosti na typu odvětví a regionu, ve kterém daná společnost působí.

1.2 Cíl práce

Cílem této práce je v souvislosti s novou úpravou vykazování leasingu v rámci mezinárodních standardů finančního výkaznictví (IFRS 16) kvantifikovat předpokládaný dopad této nové úpravy na společnosti, které dosud vykazovaly leasing dle standardu IAS 17. Lze očekávat, že velikost dopadu se bude lišit dle odvětví, ve kterém společnost působí, autor se v rámci této práce při konkrétních výpočtech dopadu implementace zaměřuje převážně na leasingově intenzivní odvětví. K dosažení cíle je potřeba stanovit dílčí cíle. Mezi dílčí cíle v rámci literární rešerše patří definování základních pojmů souvisejících s leasingem včetně přiblížení problematiky týkající se leasingů, analýza původního standardu IAS 17 a nového standardu IFRS 16, identifikace důvodů, které vedly k potřebě změny, a definování základních finančních ukazatelů, které mohou být touto změnou podstatně ovlivněny.

V rámci vlastní práce patří mezi dílčí cíle identifikace leasingově intenzivních odvětví, komparace nové úpravy vykazování leasingů v rámci IFRS a US GAAP, včetně stanovení hlavních rozdílů ve vykazování leasingu dle těchto standardů, identifikace konkrétních nájemců a vyhledání jejich finančních výkazů, kvantifikace potenciálního dopadu implementace nového standardu IFRS 16 na jejich finanční situaci a kvantifikace vlivu těchto změn na vybrané finanční ukazatele. V závěrečné části budou shrnuty veškeré získané poznatky, zhodnoceny související změny a formulována autorova doporučení.

2 Metodika

V diplomové práci byly použity zejména metody analýzy, syntézy, klasifikace, komparace a měření. Důležitým zdrojem pro její vypracování byly znalosti získané v průběhu vysokoškolského studia, odborná literatura, odborné studie, informace z webových stránek a konzultace s vedoucí diplomové práce. Odborná literatura byla zaměřena na tematiku Mezinárodních účetních standardů a Mezinárodních standardů účetního výkaznictví, na jejich implementaci, vykazování podle těchto standardů a na problematiku finančních ukazatelů. Dále bylo čerpáno z českých i zahraničních studií a odborných analýz IASB a poradenských společností (především PricewaterhouseCoopers, Ernst&Young, KPMG a Deloitte).

Diplomová práce je rozdělena na literární rešerši a vlastní práci. Literární rešerše ve svém úvodu obsahuje analýzu leasingů, která je zaměřena na definici leasingu, rozlišení typů leasingů a popis významu leasingového financování pro společnost. V další části literární rešerše je stručně popsána teorie mezinárodních účetních standardů, historický vývoj úpravy leasingů v rámci mezinárodních účetních standardů a jsou analyzovány původní standard IAS 17 a nový standard IFRS 16. V rámci rešerše jsou dále popsány důvody, které vedly ke změnám a vydání nového standardu, problematika týkající se kapitalizace operativního pronájmu a je provedena analýza finančních výkazů a vybraných finančních ukazatelů, které mohou být změnou metodiky ve vykazování leasingů ovlivněny.

Ve vlastní práci jsou shrnuty statistiky související s využíváním leasingového financování, dále jsou uvedeny hlavní rozdíly v nových úpravách vykazování leasingů v rámci IFRS a US GAAP a identifikována leasingově intenzivní odvětví. Následně je implementován standard IFRS 16 do finančních výkazů vybraných nájemců z odvětví, která jsou charakteristická významným využíváním leasingového financování. Vzhledem ke skutečnosti, že lze očekávat různé dopady implementace nového standardu v různých odvětvích, a to s ohledem na intenzitu leasingového financování v těchto odvětvích, byla pro tuto analýzu vybrána dvě odvětví, aby bylo možné mezi nimi dopad této implementace porovnat. V poslední části vlastní práce je kvantifikován předpokládaný dopad uvedených změn na finanční výkazy a vybrané finanční ukazatele. Pro kvantifikaci dopadu bylo vybráno šest finančních ukazatelů:

- rentabilita aktiv,
- běžná likvidita,
- celková zadluženost,
- koeficient samofinancování,
- míra zadluženosti VK,
- úrokové krytí.

Při výpočtu jejich hodnot se vycházelo z následujících vzorců:

$$\text{Rentabilita aktiv (ROA)} = \frac{\text{EBIT}}{\text{celková aktiva}}$$

Obr. 1 Vzorec pro výpočet rentability aktiv

$$\text{Běžná likvidita} = \frac{\text{oběžná aktiva}}{\text{krátkodobé cizí zdroje}}$$

Obr. 2 Vzorec pro výpočet běžné likvidity

$$\text{Celková zadluženost} = \frac{\text{cizí zdroje}}{\text{celková aktiva}}$$

Obr. 3 Vzorec pro výpočet celkové zadluženosti

$$\text{Koeficient samofinancování} = \frac{\text{vlastní kapitál}}{\text{celková aktiva}}$$

Obr. 4 Vzorec pro výpočet koeficientu samofinancování

$$\text{Míra zadluženosti VK} = \frac{\text{cizí zdroje}}{\text{vlastní kapitál}}$$

Obr. 5 Vzorec pro výpočet míry zadluženosti vlastního kapitálu

$$\text{Úrokové krytí} = \frac{\text{EBIT}}{\text{nákladové úroky}}$$

Obr. 6 Vzorec pro výpočet úrokového krytí

V souvislosti s touto problematikou byla také provedena tzv. Altmanova analýza. Při jejím výpočtu byl využit níže uvedený vzorec, tržní hodnota VK byla vzhledem k obtížnosti určení této hodnoty nahrazena hodnotou VK ve výkazech společností.

$$Z\text{-skóre} = 1,2 * X_1 + 1,4 * X_2 + 3,3 * X_3 + 0,6 * X_4 + 1,0 * X_5$$

$$X_1 = \text{pracovní kapitál} / \text{aktiva celkem}$$

$$X_2 = \text{nerozdělený zisk} / \text{aktiva celkem}$$

$$X_3 = \text{EBIT} / \text{aktiva celkem}$$

$$X_4 = \text{tržní hodnota VK} / \text{aktiva celkem}$$

$$X_5 = \text{tržby} / \text{aktiva celkem}$$

Obr. 7 Vzorec pro výpočet Altmanovy analýzy

V závěru diplomové práce jsou na základě zjištěných výsledků zhodnoceny dopady implementace standardu IFRS 16 u vybraných nájemců, interpretovány rozdíly tohoto dopadu na nájemce v odlišných odvětvích a jsou zde formulována doporučení autora.

3 Literární rešerše

3.1 Leasing

3.1.1 Leasing a význam leasingového financování

Leasing je v rámci mezinárodních účetních standardů definován jako "smlouva, ve které pronajímatel poskytuje nájemci právo užívat aktivum po stanovenou dobu za jednorázovou platbu nebo řadu plateb". (Strouhal, 2014).

Někteří autoři, například Šrámková a Janoušková (2015), ve svých definicích označují leasing jako dohodu, nicméně vzhledem ke skutečnosti, že leasing vzniká na základě **leasingové smlouvy**, bude v textu používán výraz smlouva.

Leasing představuje pro firmy jednu z variant financování investic. Firmy své investice mohou financovat z vlastního kapitálu nebo z cizích zdrojů. Dle Scholleové (2008) patří mezi nejoblíbenější cizí zdroje, kterými lze investice financovat, bankovní úvěry a právě leasing. Při rozhodování mezi těmito dvěma způsoby musí firmy zvážit veškeré klady a zápory, stejně jako svoje finanční možnosti. Valouch (2005) uvádí, že pro firmy jsou při tomto rozhodování klíčové 3 oblasti, a sice administrativní náročnost a právo disponování s majetkem, daňové dopady a finanční náročnost pořízení.

Výhodou leasingového financování je, že firmy dané aktivum nemusí pořizovat, ale mohou si ho pouze pronajmout nebo ho pořídit až po skončení leasingové smlouvy. Existují však firmy, které leasingové financování využívají i z jiných důvodů. Tím nejvýznamnějším je možnost skrýt zadlužení v případě operativního leasingu. Tento leasing totiž firmy nevykazují v rozvaze, ale zaznamenávají jej pouze v příloze finančních výkazů. Mimorozvahový způsob financování výrazně ovlivňuje klíčové finanční ukazatele, které využívají investoři a akcionáři jako zdroj informací, na jehož základě tvoří svá rozhodnutí.

Damodaran (2009) uvádí, že firmy preferují operativní leasing, aby mohly schovávat potenciální závazky, resp. podhodnocovat finanční páku. Dle jeho názoru také firmy účelově upravují podmínky leasingových smluv podle svých potřeb tak, aby právě tyto smluvní závazky nemusely vykazovat v rozvaze. Bohušová (2015) zase uvádí, že firmy využívají operativní leasing k získání práva využívat dané aktivum, aniž by nabyly vlastnické právo. Svoboda a Bohušová (2013) ve své práci odkazují i na studii autorů Dukea, Hsieh a Su z roku 2009, kteří v ní zastávají názor, že firmy využívají operativní leasing k záměrnému skrývání závazků před investory, za účelem dosažení příznivějšího čistého zisku a ovlivnění klíčových ukazatelů finanční analýzy (například rentability aktiv, míry zadluženosti, ukazatele běžné likvidity a dalších).

3.1.2 Typy leasingů

Současná úprava mezinárodních standardů rozlišuje dva typy leasingu. Jedná se o leasing finanční a operativní.

Finanční leasing je v rámci IAS 17 definován jako "*leasing, který převádí všechna podstatná rizika a odměny spojené s vlastnictvím aktiva*". Leasing je navíc jako finanční klasifikován bez ohledu na to, zda po skončení leasingové smlouvy skutečně dojde k převodu vlastnického práva. Po skončení leasingové smlouvy tudíž vlastnické právo být převedeno může, ale nemusí. (Dvořáková, 2014)

Jako **operativní leasing** je dle IAS 17 označován "*jakýkoliv jiný leasing než finanční*". Dvořáková (2014) dále uvádí příklady možných užitků a rizik spojených s aktivem, které na sebe v rámci finančního leasingu nájemce bere.

Tab. 1 Očekávané užitky a rizika spojená s aktivem

Užitky očekávané z aktiva	Rizika spojená s aktivem		
Výnosy z používání aktiva	Ztráty z nevyužití kapacity Rychlé morální zastarání či fyzické opotřebení Změny v návratnosti vzhledem ke změnám ekonomických podmínek	}	Snížení hodnoty aktiva
Zisk z prodeje aktiva po skončení leasingu	Neprodejnost aktiva		
Zhodnocení aktiva v průběhu držení			

Zdroj: Dvořáková (2014)

Právě klasifikace leasingu jako finanční nebo operativní ovlivňuje finanční výkazy společností a jejich klíčové finanční ukazatele. V souladu se současnou úpravou leasingů v rámci IAS 17 nájemce vykazuje finanční leasing v rámci rozvahy, a to tím způsobem, že v rozvaze vykáže leasingové aktivum a leasingový závazek. Naproti tomu operativní leasing je mimorozvahovou položkou a objevuje se pouze v příloze finančních výkazů.

Tab. 2 Vykazování leasingu v rozvaze v rámci IAS 17

	IAS 17	
	Finanční leasing	Operativní leasing
Aktiva	 	-
Závazky	\$\$\$\$	-
Mimorozvahová práva a povinnosti	-	 \$\$\$\$

Zdroj: IFRS 16 Leases: Effects analysis (IFRS Foundation/IASB, 2016a)

Rozdíly mezi finančním a operativním leasingem můžeme spatřit i při jejich dopadu do Výkazu zisku a ztráty nájemce. Finanční leasing se v tomto výkazu objevuje ve formě odpisů aktiva a úroků z leasingových plateb. Operativní pronájem se ve Výkazu zisku a ztráty objevuje pouze ve formě jednotlivých leasingových splátek tvořících jeden leasingový náklad, a to zpravidla lineárně.

Tab. 3 Vykazování leasingu ve Výkazu zisku a ztráty v rámci IAS 17

	IAS 17	
	Finanční leasing	Operativní leasing
Výnosy	-	-
Provozní náklady (s výjimkou znehodnocení a amortizace)	-	Jeden leasingový náklad
EBITDA		
Znehodnocení a amortizace	Znehodnocení	-
Provozní zisk		
Finanční náklady	Úrok	-
Zisk před zdaněním		

Zdroj: IFRS 16 Leases: Effects analysis (IFRS Foundation/IASB, 2016a)

3.2 Leasing v rámci mezinárodních standardů

3.2.1 Mezinárodní (účetní) standardy

Mezinárodní účetní standardy jsou souborem standardů, vydávaných za účelem úpravy sestavování a prezentace finančních výkazů společností. Mezi nejznámější účetní standardy patří americké standardy GAAP vydávané Radou pro standardy

finančního účetnictví (FASB), standardy IAS vydávané Výborem pro mezinárodní účetní standardy (IASB) a standardy IFRS vydávané Radou pro mezinárodní účetní standardy (IASB) a používané ve více než 100 zemích světa. (Bohušová, 2015)

V rámci standardů IAS/IFRS má stále většina z nich podobu mezinárodních účetních standardů (IAS), které byly vydávány v letech 1973 až 2001 Výborem IASC. Od 1. dubna 2001 byl Výbor nahrazen Radou pro mezinárodní účetní standardy, která vydává nové standardy pod názvem mezinárodní standardy účetního výkaznictví (IFRS).

Jako součást této problematiky je potřeba zmínit i tzv. interpretace. Setkat se můžeme s interpretacemi SIC a IFRIC. Interpretace SIC byly vydávány Stálým interpretačním výborem (SIC), v roce 2002 pak tento výbor nahradil Výbor pro interpretace IFRS, který vydává nové interpretace IFRIC. Interpretace jsou důležitou součástí mezinárodních účetních standardů. Jak uvádí ve své knize autorky Šrámková a Janoušková (2015), úkolem těchto interpretací je "*objasnit některá ustanovení konkrétního standardu a reagovat na nově vzniklé okolnosti*". Dvořáková (2012) pak jejich smysl vidí v možnosti posouzení sporných účetních případů a nalezení sjednocujícího řešení problematických otázek v kontextu existujících standardů.

Dosud³ bylo vytvořeno 41 standardů IAS (z nichž v platnosti zůstalo 25 standardů, ostatní byly již nahrazeny standardy IFRS) a 16 standardů IFRS (z nichž některé ještě nenabývaly účinnosti). K tomu bylo vytvořeno více než 30 interpretací SIC (většina z nich již nahrazena) a přes 20 interpretací IFRIC (z nichž některé byly zrušeny vydáním nových standardů). (IAS Plus, 2016a)

3.2.2 Historie leasingu v rámci IAS/IFRS a vývoj nového standardu

První návrh standardu týkajícího se leasingu, označovaný jako pracovní návrh E19, byl vydán v 80. letech 20. století. V září 1982 pak byl poprvé vydán "IAS 17 Accounting for Leases", který vstoupil v platnost o dva roky později na začátku roku 1984. V průběhu let vyvstávají v oblasti mezinárodních standardů nové problémy, se kterými je třeba se vypořádat. Z tohoto důvodu standardy prochází průběžně novelizacemi. V případě standardu IAS 17 došlo ke 3 novelizacím, a to v letech 1997 (s účinností od roku 1999; tomuto standardu předcházela pracovní návrh E56), 2003 (účinnost od roku 2005) a 2009 (účinnost od roku 2010). Poslední změna v oblasti úpravy leasingů mezinárodními účetními standardy pak nastala vytvořením nového standardu.

Problematika leasingu však není v rámci mezinárodních standardů upravena pouze v samotném standardu, nýbrž se k ní vztahují i tři interpretace. Níže uvedené interpretace, stejně jako samotný standard IAS 17, však budou v roce 2019 novým standardem IFRS 16 nahrazeny (IAS Plus, 2016b):

- IFRIC 4 - Určení, zda smlouva obsahuje leasing (angl. "*Determining whether an arrangement contains a lease*"),

³ k březnu 2017

- SIC 15 - Operativní leasing (angl. "*Operating leases*"),
- SIC 27 - Vyhodnocování podstaty transakcí uzavřených právní formou leasingu (angl. "*Evaluating the substance of transactions in the legal form of a lease*").

Interpretaci SIC 15 vydala IASC v červenci 1999, SIC 27 v prosinci 2001, interpretaci IFRIC 4 pak vydala Rada IASB v prosinci 2004. (Muthupandian, 2014)

3.3 IAS 17

Jak již bylo zmíněno, dosud platnou úpravou leasingu v rámci mezinárodních účetních standardů je standard IAS 17. Jeho cílem je "*stanovit pro nájemce a pronajímatele vhodné účetní postupy a zveřejňované údaje používané ve vztahu k leasingům*". Dále obsahuje rozsah působnosti, definice pojmů souvisejících se standardem, klasifikaci leasingů, úpravu leasingů v účetní závěrce nájemců i pronajímatelů, prodej a zpětný leasing, přechodná ustanovení a určení data účinnosti standardu. Obsah standardu je rozsáhlý, přesto z něj lze pro účely této práce vybrat nejpodstatnější body.

V rámci rozsahu působnosti standardu je určeno, že se týká účtování všech leasingů, s výjimkou (Bohušová, 2008):

- leasingů k průzkumu nebo využití ložisek nerostů, ropy, zemního plynu a podobných neobnovitelných zdrojů, a
- licenčních smluv na filmy, videozáznamy, hry, rukopisy, patenty, autorská práva a jim podobné položky.

Velmi důležitou částí rozsahu působnosti standardu, která byla i jedním z hlavních důvodů pro jeho přepracování, je část stanovující, že se standard používá pouze pro "*smlouvy, které převádějí právo užívání aktiv*". V praxi to znamená, že se vztahuje pouze na leasing finanční, nikoliv operativní. Rozdělení leasingu na finanční a operativní již bylo popsáno v kapitole "Typy leasingů".

Na počátku doby leasingu nájemce vykáže v rozvaze finanční leasing jako aktivum a závazek, a to v částce odpovídající současné hodnotě minimálních leasingových plateb nebo reálné hodnotě najatého majetku, podle toho, která je nižší. Při následném ocenění se rozdělují minimální leasingové platby na finanční náklady a snížení nesplaceného závazku. Pokud je předmětem leasingové smlouvy odpisovatelné aktivum, vznikají nájemci i náklady na odpisy. Při jejich výpočtu nájemce vychází ze své odpisové politiky a postupuje tudíž stejně jako při odpisování vlastních aktiv. Pokud nájemce nemá dostatečnou jistotu, že získá po konci doby trvání leasingu aktivum do svého vlastnictví, musí ho během doby leasingu nebo doby použitelnosti (s ohledem na to, která z těchto dob je kratší) plně odepsat. V případě, že aktivum na konci doby leasingu přejde do vlastnictví nájemce, je aktivum odepisováno po dobu jeho použitelnosti. V rámci operativního leasingu se leasingové platby vykazují jako náklad zpravidla rovnoměrně po dobu trvání leasingové smlouvy. (Bohušová, 2008)

Bonaci (2014) shrnuje požadavky na zveřejňování, které standard klade na nájemce. Nájemce musí mimo jiné u finančních leasingů ke konci účetního období

pro každou třídu aktiva zveřejnit informace o jejich čisté účetní hodnotě, porovnat rozdíl mezi souhrnem budoucích minimálních leasingových plateb s jejich současnou hodnotou, obecně popsat významné leasingové smlouvy a zveřejnit úhrn budoucích minimálních leasingových plateb pro každé z následujících 3 období:

- do jednoho roku,
- od jednoho roku do pěti let,
- nad pět let.

V případě operativního leasingu jsou požadavky téměř shodné. Hlavními požadavky zůstávají zveřejnění souhrnu budoucích minimálních leasingových plateb pro každé ze 3 zmíněných období a popsání významných nájemcových leasingových smluv. (Bonaci, 2014)

Současná úprava leasingů v rámci mezinárodních účetních standardů obsahuje i definice základních pojmů, souvisejících s touto problematikou. Vedle samotného leasingu, který byl definován již v úvodní kapitole, obsahuje také definici pojmů jako doba leasingu, nevypověditelný leasing, ekonomická životnost, počátek leasingu, počátek doby leasingu, minimální leasingové platby, zaručená zbytková hodnota, počáteční přímé náklady pronajímatele, implicitní úroková míra leasingu, přírůstková výpůjční úroková sazba u nájemce, hrubá investice do leasingu a čistá investice do leasingu. (Dvořáková, 2014)

3.3.1 Hlavní problémy stávající úpravy a důvody vedoucí ke změně

Skutečnost, že finanční leasing je zahrnut v rozvaze a operativní leasing pouze v příloze finančních výkazů, představuje pro investory potíže při porovnávání finanční výkonnosti společností. Již v roce 2005 oznámila americká komise pro cenné papíry (SEC), že vykazování leasingových závazků je nedostatečně transparentní. (IFRS Foundation/IASB, 2016b)

Fülbier a spol. (2008)⁴ například zastávají názor, že vykazování operativního leasingu je zkreslující, hlavně co se týče dopadu na finanční ukazatele. Samotní uživatelé účetních závěrek namítají, že současná úprava vykazování leasingů negativně ovlivňuje jejich rozhodování. Svoboda a Bohušová (2014) za největší slabiny současné úpravy vykazování leasingů v rámci mezinárodních standardů považují vysokou míru subjektivity a zkreslení skutečnosti mimorozvahovým vykazováním operativního leasingu. Na stejný problém s vykazováním operativního leasingu upozornil i Duke (2006), jenž vyjádřil obavy nad skrýváním mnoha závazků mimo finanční výkazy. Jako nejrizikovější důsledky tohoto skrývání označil zlepšování čistého zisku, nerozděleného zisku a klíčových finančních ukazatelů.

Samotná Rada IASB jako podstatný nedostatek současného vykazování leasingů uvádí skutečnost, že investoři a analytici nemají kompletní přehled o finanční situaci daných společností a nejsou tudíž schopni je navzájem porovnávat. Aby byly schopni provést komparaci finančních výkazů společností, které si na nákup aktiv půjčují u bankovních institucí, se společnostmi, které využívají leasingové

⁴ Fülbier, Silva, Pferdehirt (2008)

financování, musí pro své potřeby finanční výkazy upravovat. (IFRS Foundation/IASB, 2016b)

Vzhledem k tomu, že aktivum a příslušný leasingový závazek, které jsou předmětem operativního leasingu, nejsou u nájemce rozpoznány v aktivech a pasivech společnosti, upravují některé firmy podmínky leasingových smluv s ohledem na to, zda v dané chvíli potřebují podhodnotit nebo nadhodnotit aktiva nebo závazky. Motivací pro firmy vykázat leasing jako operativní je převážně snaha skrýt před věřiteli nebo vlastníky své závazky a ovlivnit hospodářský výsledek. Zatímco u operativního leasingu je po celou dobu pronájmu zpravidla rovnoměrný dopad do hospodářského výsledku, u finančního leasingu náklady z pronájmu klesají z důvodu postupně se snižujícího úroku. Obavy z tohoto chování firem začaly ve velkém sílit na počátku 21. století. (Svoboda a Bohušová, 2014)

Hlavním důvodem pro dokončení nového standardu byla snaha IASB o jednotnější podobu účtování, hlavně však snaha o posílení srovnatelnosti a transparentnosti údajů, které účetní jednotky vykazují v účetních závěrkách. IASB se ocitla v situaci, kdy se musela pod tlakem uživatelů finanční výkazů rozhodnout, kterou z cest se vydá. Existovala varianta, že by standard IAS 17 zůstal zachován a firmy by kapitalizovaly operativní leasing jen pro účely finanční analýzy. IASB se však vydala druhou cestou a rozhodla se vytvořit zcela nový standard. (Bohušová, 2015)

Než se IASB a FASB do společného projektu pustily, shodly se hned v jeho úvodu na tom, že zlepšení účtování leasingu chtějí dosáhnout tím, že by měl nájemce na počátku leasingu vykázat leasingové aktivum a leasingový závazek v rozvaze, a to v co nejvíce případech. Od této myšlenky se následně měla veškerá jednání odvíjet. (IFRS Foundation/IASB, 2016b)

Již v roce 1996 vydal nyní již bývalý člen IASB McGregor ve spolupráci s IASC a tzv. skupinou G4+1 (skupina složená z australské, kanadské, novozélandské, britské a americké Rady pro účetní standardy) studii obsahující společný názor, že pokud nejsou operativní leasingy kapitalizovány, dochází k ovlivňování finančních ukazatelů a vykazování společností je tím pádem nedostačující. Zároveň vyjádřil obavy nad tím, že některé společnosti tyto finanční ukazatele ovlivňují pomocí operativních leasingů záměrně. (McGregor, 1996)

Svoboda a Bohušová (2014) s odkazem na výzkum uspořádaný v roce 2011 společností PricewaterhouseCoopers, do kterého se zapojilo 1400 respondentů z celého světa, uvádí, že výsledkem výzkumu byl převládající názor, že je třeba upravit současné vykazování leasingů. IASB zase zmiňuje výsledky analýzy, podle kterých je v praxi běžné, že dochází k úmyslnému nadhodnocování a někdy i k podhodnocování hodnoty mimorozvahových leasingů. (IFRS Foundation/IASB, 2016c)

3.3.2 Kapitalizace operativního leasingu

Zjednodušeně by se dalo říci, že obecným řešením tohoto problému je tzv. kapitalizace operativního leasingu. Tato kapitalizace v praxi pro nájemce znamená, že vykáže operativní leasing v rozvaze, a to zachycením leasingového aktiva a přísluš-

ného závazku. Jak uvádí Svoboda a Bohušová (2014), smyslem této kapitalizace je ukázat uživatelům finančních výkazů, jak by tyto výkazy vypadaly za předpokladu, že by se operativní leasing vykazoval stejným způsobem jako finanční leasing.

První studie o kapitalizaci leasingových smluv se objevila již na počátku 70. let 20. století, další návrhy na kapitalizaci se pak objevily v 90. letech 20. století, tehdy však byl tento plán považován za kontroverzní, neboť prosazovaná myšlenka, že by se kapitalizovaly veškeré leasingové závazky s dobou trvání minimálně 1 rok, byla přelomová a vyvolala rozsáhlou diskusi veřejnosti i expertů. (Svoboda a Bohušová, 2014)

Zastánci kapitalizace svůj postoj podkládali výpočty, které provedli ve svých studiích, objevily se však i názory proti kapitalizaci operativního pronájmu. Svoboda a Bohušová (2014) uvádí příklady autorů⁵, kteří ve svých studiích zastávají názor, že kapitalizace operativního leasingu není třeba, neboť samotní uživatelé finančních výkazů již počítají s absencí operativního leasingu v rozvaze.

Bohušová (2015) navíc upozorňuje, že kapitalizace zhorší velké množství klíčových finančních ukazatelů, na které bude mít vliv, na stejný důsledek kapitalizace pak upozorňuje i Svoboda (2014). Ten vysvětluje, že dojde k růstu aktiv a cizích zdrojů, které jsou součástí mnoha finančních ukazatelů. Očekává například pokles ukazatelů návratnosti kapitálu a růst poměrových ukazatelů vlastního kapitálu a cizího kapitálu. To bude mít vliv na pozici společností při vyjednávání o získání dalších zdrojů. Kapitalizace bude mít vliv i na všechny ukazatele, které využívají hodnotu EBIT.

Odborníci se ve většině případů k tématu kapitalizace operativního leasingu postavili kladně, neboť mimorozvahové financování považovali za negativní prvek při hodnocení finanční pozice společnosti. Zároveň byli přesvědčeni, že tento způsob financování znatelně ovlivňuje i finanční ukazatele. Připomínali však, že neberou na lehkou váhu skutečnost, že se objeví velká částka v rozvaze nájemců a naopak z rozvah pronajímatelů bude odstraněna. (Svoboda a Bohušová, 2014)

3.3.3 Kapitalizační modely pro zahrnutí operativního leasingu

V předchozí kapitole byl vysvětlen princip kapitalizace operativního pronájmu. Pro odhad hodnoty leasingového aktiva, které má být kapitalizováno, existuje velké množství metod. Bohušová (2015) například s odkazem na Kollera, Goedharta a Wesselse (2005) uvádí 4 metody kalkulace hodnoty leasingového aktiva pro účely kapitalizace. Jedná se o odhady založené na:

- nákladech pronájmu,
- současné hodnotě leasingových splátek,
- tzv. perpetuitní metodě, kde aktiva jsou nadhodnocena,
- násobku nákladů pronájmu kapitalizační mírou.

⁵ například Beattie, Goodacre, Thomson (2006), Finnerty, Fitzimmons, Oliver (1980), Imhoff, Lipe, Wright (1993), Ely (1995) nebo Wilkins, Zimmer (1997)

Efekt kapitalizace však v těchto případech nebude nikdy shodný, neboť závisí na individuálním výběru kapitalizační metody a na zvolených parametrech.

3.3.4 Kapitalizační modely ratingových agentur

V rámci práce již bylo zmíněno, že finanční výkazy využívají k hodnocení finanční pozice společností i ratingové agentury. Rating představuje hodnocení bonity a posouzení důvěryhodnosti různých subjektů, nejčastěji států, finančních institucí nebo obchodních společností. Nezávislým ratingem se zabývají ratingové agentury. (Finance.cz, 2015)

Nejvýznamnějšími ratingovými agenturami jsou Moody's a Standard & Poor's (dále S&P), které tvoří 80 % podílu ratingového trhu a udělení ratingu od těchto agentur je považováno za velmi prestižní. Agentura Fitch pak uzavírá tzv. Velkou trojku ratingových agentur, která dohromady tvoří 95 % podílu ratingového trhu. (Wikipedia, 2016)

Bohušová (2015) dále uvádí, že pro co nejpřesnější ratingové ohodnocení využívají ratingové agentury vlastní kapitalizační metody a modely, pomocí kterých zahrnují do svého ratingu operativní leasing. Důvodem je snaha společností upravit leasingové podmínky takovým způsobem, aby finanční analýza a s tím související hodnocení udělené od ratingové agentury vycházely dle jejich představ. Jednotlivé ratingové agentury však mají vlastní metody, modely i samotné stupnice ratingového hodnocení (pro porovnání jsou jednotlivé stupnice ratingových agentur zařazeny v příloze), a proto nelze výsledný rating vzájemně mezi těmito agenturami porovnávat. Asociace ELFA (2007) uvádí tři základní metody největších ratingových agentur - faktorová metoda, metoda současné hodnoty a hybridní model.

Agentura Moody's využívá tzv. faktorovou metodu. V rámci této metody jsou závazky společností upraveny výpočtem současné hodnoty, a to tím způsobem, že hodnota nákladů současného nájemného je vynásobena koeficientem, který se liší pro různá průmyslová odvětví. Cílem této metody je identifikovat společnosti, které si opakovaně pronajímají aktiva na krátká období, tedy krátkodobé leasingy opakovaně obnovují. (Moody's, 2015)

Agentura S&P využívá metodu současné hodnoty. Zítková (2015) jako cíl této metody uvádí potřebu "*zachytit diskontované hodnoty budoucích závazků*". Pro výpočet se využívá současná hodnota minimálních leasingových splátek, která je uvedena v příloze finančních výkazů. Pro výpočet dodatečných ukazatelů finanční výkonnosti jsou následně využity i další úpravy.

Poslední z nejvýznamnějších ratingových agentur je agentura Fitch, která využívá tzv. hybridní model. Jeho cílem je dle Zítkové (2015) snaha o "*zohlednění individuálních faktorů jednotlivých společností*" a umožňuje využití obou výše zmíněných metod. Pro úpravu finančních výkazů využívá násobky nebo informace o podmínkách operativních leasingů. Problémem však u této metody je skutečnost, že možnost zohlednění individuálních faktorů vede k obtížnějšímu srovnávání společností v rámci stejného odvětví.

3.4 Nový standard IFRS 16

3.4.1 Vývoj nového standardu

Poprvé se IASB začala zabývat možností vytvoření zcela nového standardu v červenci 2006 a ke spolupráci přizvala FASB vydávající standardy US GAAP. Dne 19. července 2006 obě Rady vytvořily společný projekt s názvem "*Lease Accounting Working Group*", jehož cílem bylo začít projednávat možnosti změn ve vykazování leasingů v rámci mezinárodních standardů. První schůzka byla uspořádána v únoru 2007. (IFRS Foundation/IASB, 2012)

V březnu 2009 byl vydán tzv. diskuzní dokument označovaný jako *Leasingy: předběžné názory* (angl. "*Leases: Preliminary views*"), který byl vypracován pouze z pohledu nájemce. Rada IASB obdržela v rámci zpětné vazby více než 300 komentářů, které samotnou myšlenku podpořily, ale obsahovaly upozornění na nedostatky. Na základě zpětné vazby vydala Rada IASB v srpnu 2010 pracovní návrh ED/2010/9 *Leases*, který již obsahoval první náznaky metodických postupů pro vykazování leasingů, a to z pohledu nájemce i pronajímatele.

Po dalších konzultacích s experty i vyslechnutí názorů veřejnosti došlo k vytvoření revidovaného pracovního návrhu ED/2013/6 *Leases*, který reaguje na kritiku. Svoboda a Bohušová (2014) uvádí dva hlavní body, které odborníci v revidovaném pracovním návrhu kritizovali. Prvním bodem kritiky byla skutečnost, že by měly být všechny leasingy vykazovány stejným způsobem (s výjimkou krátkodobých leasingů, které byly již v původním ED vyjmuty a měly být vykazovány dle dosavadní metody operativních leasingů). Svou kritiku podporovali tvrzením, že leasingové smlouvy mohou mít mnoho podob a specifických odlišností. Druhým bodem, na který se snesla kritika, bylo rozdělení leasingů na leasing typu A a leasing typu B, v návaznosti na to, jestli během pronájmu spotřebuje nájemce "*více než významnou část ekonomického prospěchu*".

Rada IASB si uvědomovala, že se jedná o velkou změnu, proto pro ni byla důležitá zpětná vazba ke všem verzím, které průběžně zveřejňovala. Celkem Rada obdržela 1 700 dopisů se zpětnou vazbou k diskuznímu dokument a ke dvěma pracovním návrhům. (IFRS Foundation/IASB, 2016c)

Od roku 2009 se konaly 3 veřejné konzultace a stovky schůzek, z nichž více než 40 bylo zaměřeno výlučně jen na náklady spojené s implementací standardu IFRS 16. Konzultace a schůzky se konaly za účasti Rady IASB, nájemců, pronajímatelů, uživatelů finančních výkazů, regulátorů trhu, tvůrců standardů i firem z celého světa. (IFRS Foundation/IASB, 2016b)

Následně došlo k vytvoření samotného standardu. Jedná se o mezinárodní standard finančního výkaznictví IFRS 16, jenž IASB vydala 13. ledna 2016 a jehož účinnost nastane k 1. lednu 2019. Vykazovat leasingy podle nové úpravy bude možné i dříve, a to za předpokladu, že je již implementován standard IFRS 15⁶, nebo pokud budou oba standardy implementovány současně. Výkonná ředitelka společnosti Ernst&Young Alice Machová však zdůrazňuje skutečnost, že v rámci EU je

⁶ IFRS 15 - Výnosy ze smluv se zákazníky (angl. "Revenues from contracts with customers")

pro implementaci mezinárodního účetního standardu potřeba jeho schválení Evropskou Komisí. (Tisková zpráva EY ze dne 14. ledna 2016)

Proces tvorby nového standardu je velmi složitý, je potřeba pokrýt co nejvíce nedostatků, které měl standard předchozí, a je třeba se vypořádat s mnoha nástrahami. Složitost tohoto procesu dokládá skutečnost, že tvorba nového standardu IFRS 16 zabrala od úvodních pracovních návrhů po finální podobu standardu 10 let.

3.4.2 Cíl nového standardu

V kapitole věnované hlavním problémům stávající úpravy a důvodům vedoucím ke změně byly shrnuty hlavní nedostatky vykazování leasingu, na které upozorňovali uživatelé účetních závěrek i odborná veřejnost. Nový standard IFRS 16 obsahuje změny, kterými se IASB snažila co nejlépe na tyto nedostatky reagovat. Za hlavní cíl standardu IFRS 16 lze považovat výrazné zvýšení transparentnosti vykazovaných leasingů, a to převážně těch operativních, které byly doposud vykazovány mimorozvahově. Zjednodušeně se tedy jedná o cíl zachytit co nejvíce leasingů v rozvaze společností. (IFRS Foundation/IASB, 2016b)

Výhodou této změny bude věrnější zobrazení aktiv a pasiv, již zmíněné zvýšení transparentnosti finančních výkazů a lepší možnosti srovnávání firem, které využívají leasingové financování, a firem, které si peněžní prostředky půjčují u finančních institucí. Pro uživatele bude hlavní přínos v podobě finančních výkazů. Investoři, akcionáři, ratingové agentury i ostatní uživatelé finančních výkazů nebudou nuceni upravovat informace v těchto výkazech pro vlastní potřebu rozhodování, respektive se tato potřeba výrazně sníží. (IFRS Foundation/IASB, 2016c)

3.4.3 Podstata nového standardu

Rozsah nového standardu je široký, přesto lze najít body, které jsou pro uživatele finančních výkazů podstatné.

Nejdůležitější změnou je, že nájemci již **nebudou rozlišovat mezi operativním a finančním leasingem**⁷, naopak budou používat jednotný účetní model pro všechny leasingy. Nově je vyžadována kapitalizace všech leasingových smluv. Standard připouští pouze 2 výjimky, kdy nebude povinnost zachycovat leasing v rozvaze, a to v situaci kdy: (IFRS Foundation/IASB, 2016c)

- se jedná o krátkodobý leasing, tedy leasingová smlouva je uzavřena na dobu nepřesahující 12 měsíců;
- hodnota aktiva, které je předmětem leasingové smlouvy, je nevýznamná.

Nevýznamná hodnota aktiva je velmi obecný výraz, neboť není ve standardu vyčíslena. Během diskuzí, které IASB na toto téma vedla, byla jako tato aktiva označována aktiva, která by jako nová měla hodnotu nepřesahující 5 000 USD. (Deloitte, 2016a)

⁷ Hovoří-li se v následujícím textu v souvislosti s IFRS 16 o operativním leasingu, je tím myšlen leasing, který byl v souladu s IAS 17 klasifikován jako operativní leasing

Za aktivum s nevýznamnou hodnotou lze tedy považovat například osobní počítače, tablety, mobilní telefony nebo drobný kancelářský nábytek, naopak osobní automobily již do této kategorie nespádají. Jelikož však hranice pro tato aktiva byla stanovena neoficiálně, společnost Deloitte očekává, že se nájemci při klasifikaci aktiva s nízkou hodnotou budou řídit jeho druhem a celá tato problematika se vyjasní až v praxi. (Deloitte, 2016b)

Poradenská společnost BDO ve svém newsletteru (01/2016) dále uvádí, že výjimka se bude vztahovat i na leasingy končící do 12 měsíců od implementace IFRS 16. Dvořáková (2016) však vyjadřuje obavy, že cíle standardu nebude plně dosaženo, neboť účetní jednotky budou opakovaně a záměrně uzavírat krátkodobé leasingové smlouvy a účelově se tak budou vyhýbat kapitalizaci leasingů.

Společnost Ernst&Young (2016a) zmiňuje, že existují oblasti, na které se tento standard nebude vztahovat. Jedná se o leasing:

- k průzkumu nebo využití ložisek nerostů, ropy, zemního plynu a podobných neobnovitelných zdrojů,
- biologických aktiv držených nájemci,
- ujednání o koncesovaných službách,
- licencí na duševní vlastnictví udělených pronajímatelem,
- licenčních smluv na filmy, videozáznamy, hry, rukopisy, patenty, autorská práva a jim podobné položky.

Společnost KPMG ve své studii (2016) připomíná, že v souvislosti s leasingem na straně nájemce se již nebude hovořit o "aktivu", ale o tzv. "právu na užívání aktiva". Nájemce, bez ohledu na odvětví, ve kterém působí, tedy v rozvaze spolu s příslušným leasingovým závazkem rozpozná také právo na užívání aktiva.

Jednou z klíčových oblastí problematiky leasingu bude stanovení, zda daná smlouva leasing obsahuje. Dle IFRS 16 je leasing smlouva nebo část smlouvy, která převádí právo na užívání aktiva po určité období. Tím může být i fyzicky oddělená část, například patro budovy. Převod práva na užívání aktiva nastává, má-li nájemce: (EY, 2016b)

- právo získat veškeré ekonomické benefity z užívání aktiva, a
- právo přímo užívat aktivum, tedy rozhoduje o tom jakým způsobem a pro jaký účel bude aktivum využito.

V některých případech však může být složité určit, zda má nájemce právo užívat aktivum a s ním spojené užítky. Takové určení může vyžadovat značný úsudek zejména pro smlouvy obsahující významné množství služeb. Definice leasingu a jeho kritéria jsou ve standardu obsaženy, nicméně odborníci ze společnosti Ernst&Young se domnívají, že firmy budou o leasingu rozhodovat stejně jako doposud, minimálně tedy v začátcích implementace standardu. Zároveň však předpokládají, že většina leasingů, které splňovaly definici dle IAS 17, bude tuto definici splňovat i v rámci IFRS 16. (EY, 2016b)

Společnost PricewaterhouseCoopers ve své studii (2016a) jako další důležitý bod standardu zmiňuje, že smlouvy mezi nájemci a pronajímateli často obsahují leasingové i neleasingové komponenty. Neleasingové komponenty budou v soula-

du s IFRS 16 účtovány odděleně od komponentů leasingových. Nájemce tedy bude muset zvážit rozdělení ceny uvedené v leasingové smlouvě podle těchto komponentů. Nájemce však bude mít možnost účtovat oba komponenty jako jeden, a to na základě vlastního rozhodnutí v rámci interní účetní politiky. Studie Ernst&Young (EY, 2016a) uvádí, že pronajímatel bude tuto problematiku řešit v souladu s IFRS 15.

Jak již bylo zmíněno, většina leasingů bude kapitalizována, a to tím způsobem, že leasingové aktivum bude v aktivech vykázáno jako právo na užívání aktiva po dobu trvání leasingu a leasingový závazek, reprezentující povinnosti v budoucnu zaplatit leasingové splátky, bude vykázán v závazcích. Leasingový závazek bude oceněn v současné hodnotě leasingových splátek, právo na užívání aktiva bude oceněno ve stejné výši, nicméně jeho hodnota bude snížena o již zaplacené leasingové zálohy, přijaté leasingové pobídky, počáteční přímé náklady (například provize) a odhadované náklady na obnovení, odstranění nebo demontáž aktiva. (EY, 2016b)

Tab. 4 Vykazování leasingu v rozvaze v rámci IAS 17 a IFRS 16

	IAS 17		IFRS 16
	Finanční leasing	Operativní leasing	Všechny leasingy
Aktiva	 	-	
Závazky	\$\$\$\$	-	\$\$\$\$ \$\$\$\$
Mimorozvahová práva a povinnosti	-	 \$\$\$\$	-

Zdroj: IFRS 16 Leases: Effects analysis (IFRS Foundation/IASB, 2016a)

V rámci Výkazu zisku a ztráty dojde ke změně klasifikace leasingových nákladů. Nově budou všechny leasingové náklady účtovány tak, jak byly dosud účtovány náklady u finančního leasingu, tedy náklady související se znehodnocením a úrokové náklady budou účtovány separátně. Nový standard tedy upouští od účtování jednoho samostatného leasingového nákladu, který se objevoval v případě operativního leasingu. Díky tomu budou náklady za jednotlivé činnosti firmy srovnatelnější. (IFRS Foundation/IASB, 2016a)

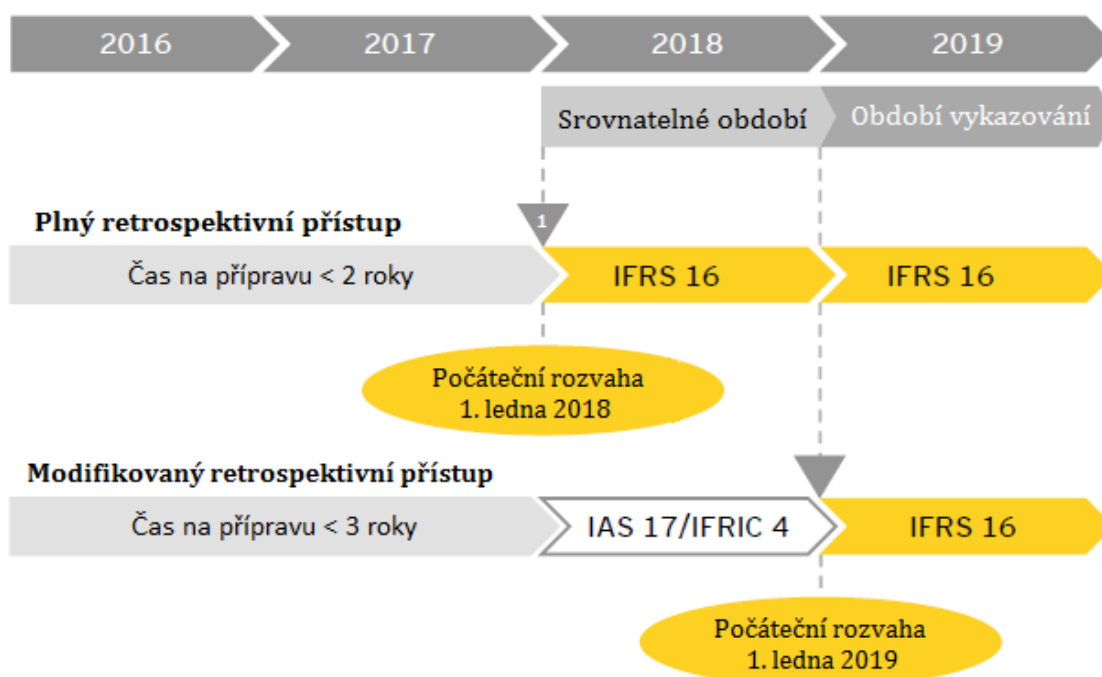
Tab. 5 Vykazování leasingu ve Výkazu zisku a ztráty v rámci IAS 17 a IFRS 16

	IAS 17		IFRS 16
	Finanční leasing	Operativní leasing	Všechny leasingy
Výnosy	-	-	-
Provozní náklady (bez znehodnocení a amortizace)	-	Leasingový náklad	-
EBITDA			↑↑
Znehodnocení a amortizace	Znehodnocení	-	Znehodnocení
Provozní zisk			↑
Finanční náklady	Úrok	-	Úrok
Zisk před zdaněním			↔

Zdroj: IFRS 16 Leases: Effects analysis (IFRS Foundation/IASB, 2016a)

Společnost PricewaterhouseCoopers ve své studii (2016a) také uvádí, že nájemce bude mít na výběr ze dvou způsobů, jak standard IFRS 16 aplikovat. Stávající zůstatky leasingů se převedou ke dni aplikace standardu a nájemce si zvolí, zda pro přechod na vykazování dle nového standardu použije plný retrospektivní přístup nebo modifikovaný retrospektivní přístup, který obsahuje určité úlevy.

Zvolí-li si nájemce plný retrospektivní přístup, bude povinen upravit finanční výkazy za předchozí období do takové podoby, jako by již byl standard v těchto výkazech implementován. Je tedy patrné, že tento přístup je náročnější, nicméně na druhé straně zajistí lepší srovnatelnost finančních výkazů, a z toho důvodu se k němu pozitivně staví převážně analytici a investoři. Modifikovaný retrospektivní přístup naopak úpravy výkazů za předchozí období nevyžaduje. Standard se v tomto případě použije pro nové leasingy a pro již existující leasingy firmy vykážou změnu jako úpravu počátečního stavu nerozděleného zisku. (IFRS Foundation/IASB, 2016b)

Obr. 8 Doporučená doba přípravy na implementaci standardu v závislosti na zvoleném přístupu
Zdroj: Leases – A summary of IFRS 16 and its effects (EY, 2016a)

3.4.4 Předpokládaný dopad nového standardu

Nový standard IFRS 16 bude mít na firmy významný dopad. Dopad jeho implementace na finanční výkazy a vybrané finanční ukazatele bude kvantifikován v následujících kapitolách, celkový dopad se však bude týkat mnoha oblastí.

Společnost Ernst&Young ve své studii (2016a) zdůrazňuje, že v důsledku implementace IFRS 16 dojde ke změnám v mnoha oblastech, například ve firemní politice, procesech, kontrolách, IT systémech podporujících účtování leasingů, zadávání veřejných zakázek, správě leasingů nebo daních. A budou to právě firmy, které budou muset posoudit, zda jejich existující systémy, firemní politika, interní procesy a interní kontroly odpovídají novým požadavkům.

V případě IT systémů poskytujících leasingovou administrativu bude třeba posoudit potřebu a charakter změny, například zda budou firmy preferovat update softwaru nebo nákup softwaru zcela nového. (EY, 2016b)

Firmy by již nyní měly zvažovat dopad na vlastní finanční ukazatele a jejich vliv na rozhodování investorů. Zároveň bude třeba správně komunikovat s investory a akcionáři, aby pochopili původ změn finančních ukazatelů. (EY, 2016c)

Aby následky nebyly příliš velké, budou se zajisté nájemci snažit o vyjednání lepších podmínek půjčování peněz u finančních institucí, aby jakýmsi způsobem "vykompenzovali" zahrnutí leasingů do rozvahy. Vyjednávání s těmito institucemi by mohlo být zaměřeno například na podmínky bankovních kovenantů⁸. Firmy by

⁸ bankovní kovenanty = omezující podmínky čerpání bankovního úvěru

se však měly připravit i vzděláváním, aby byly dostatečně informovány o tom, co se mění, jaký to bude mít dopad, jakým způsobem by měly změny aplikovat a co bude třeba dělat jinak. Vzhledem ke složitosti bude třeba včasná příprava. (EY, 2016a)

V předchozím textu již bylo zmíněno, že nový standard IFRS 16 přináší změny hlavně na straně nájemců, kteří budou v rozvaze evidovat mnohem více leasingů, než tomu bylo doposud. Kromě zvýšených nároků na účtování však nájemci vzniknou i povinnosti spojené s prezentací leasingů v účetní závěrce. Nájemce bude povinen odděleně prezentovat právo na užívání aktiva od ostatních aktiv v rozvaze nebo odděleně v příloze a stejným způsobem, tedy odděleně od ostatních závazků, budou prezentovány i leasingové závazky. Obdobnou povinnost bude mít nájemce i ve Výkazu zisku a ztráty, kde nově nebude moci spojovat odpisy a úroky související s leasingem do jedné nákladové položky. Posledním výkazem, kterého se prezentace leasingu ve finančních výkazech dotýká, je přehled o peněžních tocích⁹. V tomto výkazu bude nájemce leasingové platby prezentovat v rámci finanční činnosti, úroky pak nájemce vykazuje dle zvolené účetní politiky v souladu se standardem IAS 7¹⁰. (EY, 2016a)

3.4.4.1 Dopad na pronajímatele

Hned v úvodu této kapitoly je důležité upozornit, že nový standard IFRS 16 přináší změny hlavně na straně nájemce, zatímco u pronajímatele zůstává účtování oproti IAS 17 prakticky nezměněno. (EY, 2016a)

Hlavním rozdílem mezi přístupem nájemce a pronajímatele je, že pronajímatel i nadále bude rozlišovat mezi operativním a finančním leasingem. U operativního leasingu bude pronajímatel stále evidovat aktivum v rozvaze, v případě finančního leasingu nebude evidovat dané aktivum, ale stejně jako doposud investici do leasingu. (IFRS Foundation/IASB, 2016b)

Ačkoliv se nový standard IFRS 16 pronajímatelů v rámci účtování výrazně nedotkne (pouze na ně budou kladeny vyšší nároky ohledně zveřejňování), přesto by pronajímatelé měli přemýšlet nad tím, jak tento standard ovlivní jejich nájemce. Ti mohou po nich například požadovat kratší leasingové smlouvy, více variabilních plateb pro minimalizaci vlivu na finanční výkazy, nebo aby ve smlouvě oddělili neleasingové komponenty a usnadnili jim tak zhodnocení dopadu do finančních výkazů. Tyto požadavky však na druhé straně mohou zapříčinit nepředvídatelnost výnosů pronajímatelů a ti by mohli zvyšovat náklady leasingu. Navíc lze předpokládat, že se pronajímatelé budou snažit leasingové smlouvy upravovat podle požadavků na jejich zveřejňování pro ně samotné. (EY, 2016a)

3.4.5 Předpokládaný vliv IFRS 16 na finanční výkazy

Dopad implementace IFRS 16 na finanční výkazy nájemců je nezpochybnitelný. Vzhledem ke skutečnosti, že nájemce rozpozná v rozvaze více leasingů, lze očeká-

⁹ tzv. Výkaz cash-flow

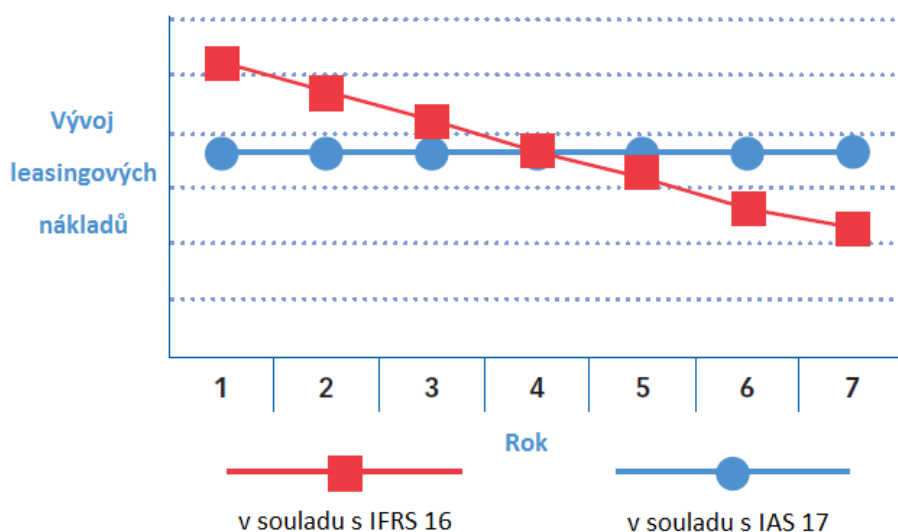
¹⁰ IAS 7 - Výkaz o peněžních tocích ("Statement of Cash Flows")

vat zvýšení (leasingových) aktiv a finančních závazků. Velikost tohoto zvýšení se bude u firem lišit v závislosti na tom, kolik mimorozvahových leasingů dosud evidovali. (IFRS Foundation/IASB, 2016b)

Obr. 9 Vliv IFRS 16 na rozvahu
Zdroj: Skrodenist (2016)

V případě Výkazu zisku a ztráty implementace standardu způsobí změny v povaze nákladů. Zatímco v souladu s IAS 17 se náklady z operativního leasingu v nákladech objevovaly rovnoměrně a jako jedna položka, v souladu s IFRS 16 bude pro všechny leasingy stejný přístup. Nájemce bude rozlišovat provozní náklady ve formě odpisu leasingového aktiva (resp. odpisu práva na užívání aktiva) a finanční náklady tvořené zaplacenými úroky. Leasingové náklady pak budou postupně klesat, neboť odpisy jsou typicky rovnoměrné, zatímco úrokové náklady se postupně se splácením leasingu budou snižovat. Celkově pak právě rovnoměrnost odpisování a postupně se snižující nákladové úroky z leasingových splátek vyústí na začátku leasingu ve vyšší celkové náklady období. Nová klasifikace leasingových nákladů také způsobí růst EBITDA, neboť část nákladů, které tento zisk snižují, bude z jeho výpočtu vyňata. (EY, 2016a)

Obr. 10 Vliv IFRS 16 na vývoj nákladů v jednotlivých letech
Zdroj: Nexia Edwards Marshall (2016)

Dalším finančním výkazem, který bude ovlivněn, je Výkaz o peněžních tocích. Změny účetních požadavků, vycházející z IFRS 16, obecně nezmění objem finančních prostředků mezi smluvními stranami (za nezměněných smluvních podmínek). Nový standard tedy nebude mít vliv na celkovou částku ve Výkazu o peněžních tocích. Dojde však ke změně částek za jednotlivé činnosti. Jelikož dle IAS 17 byly peněžní toky u mimorozvahových leasingů prezentovány pouze jako toky z provozní činnosti a dle nového standardu budou splátky jistiny prezentovány jako toky z finanční činnosti, dojde ve Výkazu ke snížení odlivu peněz u provozní činnosti (tedy ke zvýšení provozního cash flow) a proporciálnímu zvýšení odlivu peněz z činnosti finanční (tedy snížení finančního cash flow). Velikost této změny pak bude opět záležet na poměru operativního a finančního leasingu firem. (IFRS Foundation/IASB, 2016b)

Tab. 6 Dopad IFRS 16 na Výkaz o peněžních tocích

Peněžní toky z provozní činnosti	↑
Peněžní toky z finanční činnosti	↓
Celkové peněžní toky	↔

Zdroj: IFRS 16 Leases: Effects analysis (IFRS Foundation/IASB, 2016a)

3.5 Finanční ukazatele

Finanční ukazatele lze považovat za jednu z nejdůležitějších částí finanční analýzy. Tato analýza pomáhá firmám s diagnostikou jejich finanční kondice, identifikací

odchylek od požadovaných parametrů, analýzou příčin jejich vzniku a definováním konkrétních opatření, potřebných ke splnění vytyčených cílů. (Marinič, 2008)

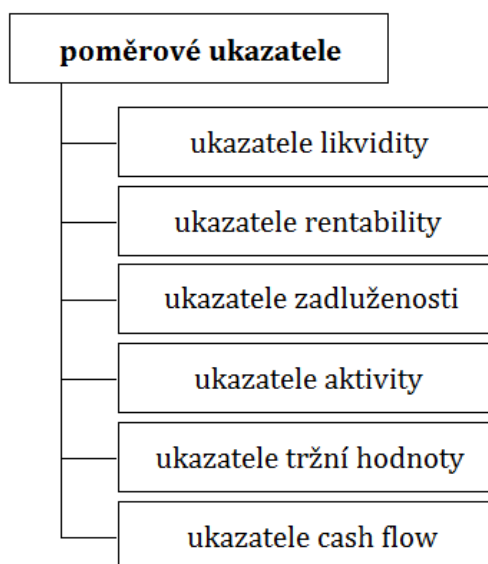
Dle Knápkové (2013) finanční analýza slouží ke komplexnímu zhodnocení finanční situace podniku. Jako zdroj finanční analýzy uvádí finanční výkazy, převážně rozvahu, výkaz zisku a ztráty a přehled o peněžních tocích.

Poradenský portál Vlastní cesta ve svém článku "Poměrová analýza" ze dne 23. dubna 2012 označuje finanční ukazatele za základní nástroj finanční analýzy a v jejím rámci za součást analýzy poměrových ukazatelů. Zjednodušeně je lze charakterizovat jako ukazatele, které představují podíl dvou absolutních hodnot, získaných nejčastěji z rozvahy nebo Výkazu zisku a ztráty. Uživatelům finančních výkazů umožňují posoudit nejen finanční zdraví dané společnosti, ale i mezipodnikové srovnání. Investoři a akcionáři se pak na jejich základě rozhodují o případných investicích.

Ačkoliv jsou finanční výkazy společností hlavním zdrojem dat pro výpočty ukazatelů, tato data lze získat i z jiných zdrojů. Používají se například firemní statistiky, ekonomické ukazatele nebo ukazatele kapitálových trhů. Získané výsledky pak nejčastěji slouží akcionářům, managementu společnosti, věřitelům, zákazníkům, potenciálním investorům či analytikům. (Bonaci, 2014)

Při srovnávání finančních ukazatelů však nehledíme pouze na samotný výsledek, ale také na velikost změny hodnot porovnávaných veličin, příčiny změn a intenzitu působení těchto změn na finální výsledek ukazatele. (Marinič, 2008)

V rámci analýzy poměrových ukazatelů Knápková (2013) rozlišuje ukazatele likvidity, rentability, aktivity, zadluženosti a produktivity. Růčková (2011) považuje poměrové ukazatele za nejpoužívanější skupinu ukazatelů a člení je na 6 typů.

Obr. 11 Členění poměrových ukazatelů z hlediska jejich zaměření
Zdroj: Růčková (2011)

Ačkoliv je zřejmé, že implementace standardu IFRS 16 ve svém důsledku ovlivní mnoho finančních ukazatelů, v této práci bude dopad kvantifikován na vybraných klíčových ukazatelích likvidity, rentability a zadluženosti. Jejich seznam je uveden v tabulce níže.

Ukazatele zadluženosti Knápková (2013) charakterizuje jako "*indikátory výše rizika, jež podnik nese při daném poměru a struktuře vlastního kapitálu a cizích zdrojů*". Ukazatele likvidity definuje jako ukazatele posuzující schopnost podniku hradit své závazky, ukazatele rentability pak slouží k měření výnosnosti vloženého kapitálu.

Tab. 7 Vybrané finanční ukazatele a jejich výpočet

Finanční ukazatel	Výpočet finančního ukazatele
Rentabilita aktiv ¹¹	EBIT/celková aktiva
Běžná likvidita	oběžná aktiva/krátkodobé cizí zdroje
Celková zadluženost	cizí zdroje/celková aktiva
Koeficient samofinancování	vlastní kapitál/celková aktiva
Míra zadluženosti vlastního kapitálu	cizí zdroje/vlastní kapitál
Úrokové krytí	EBIT/nákladové úroky

Zdroj: Knápková (2013)

Již při pohledu na vzorce pro výpočet daných ukazatelů lze odhadnout jejich předpokládané změny. Při výpočtu rentability aktiv dojde jak ke zvýšení hodnoty EBIT, tak i ke zvýšení hodnoty celkových aktiv. Rentabilita aktiv by se tak teoreticky mohla změnit oběma směry, obecně se však předpokládá, že dojde k jejímu poklesu. U ukazatele běžné likvidity lze z důvodu nárůstu krátkodobých závazků očekávat jeho snížení, zároveň by měla vzrůst hodnota celkové zadluženosti. U koeficientu samofinancování lze v důsledku zvýšení celkových aktiv předpokládat jeho snížení, naopak míra zadluženosti VK by se s rostoucími závazky měla zvýšit. Posledním ukazatelem je pak úrokové krytí. I v tomto případě dojde ke změně obou hodnot, které vstupují do výpočtu, tedy jak hodnoty EBIT, tak nákladových úroků. Očekává se však, že procentuální nárůst nákladových úroků bude proti nárůstu EBIT větší a tím dojde ke snížení hodnoty úrokového krytí.

V předchozích kapitolách byl popsán problém týkající se zkreslení finančních ukazatelů mimorozvahovým vykazováním leasingů. Jelikož kapitalizace leasingů ovlivní jednotlivé položky rozvahy, jež zároveň vstupují do výpočtů některých finančních ukazatelů, měly by nově výsledky těchto ukazatelů reálněji odpovídat skutečnosti. (Bohušová, 2015)

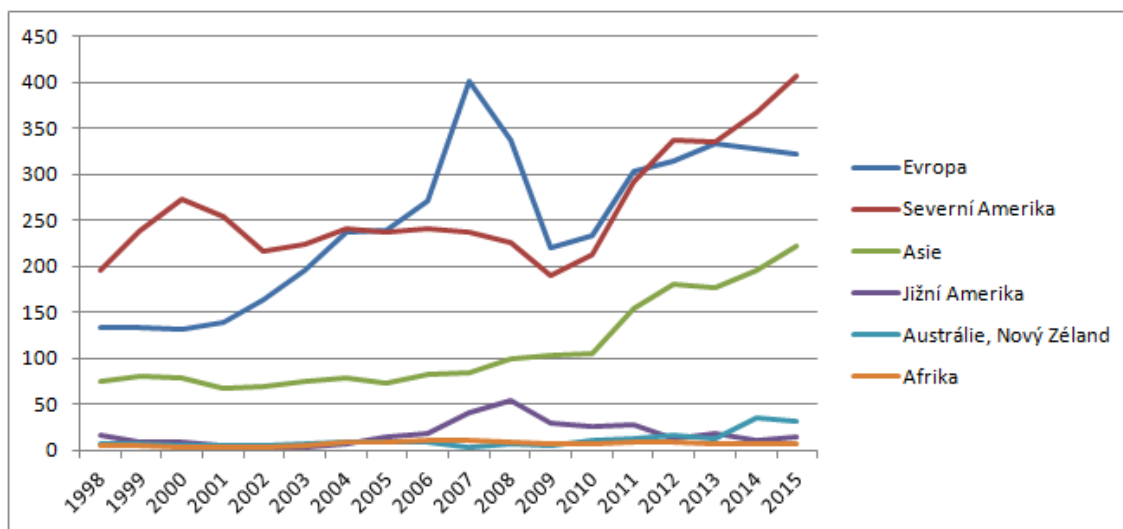
¹¹ označována někdy také jako rentabilita celkového kapitálu

4 Vlastní práce

4.1 Využívání leasingového financování

Význam leasingového financování byl popsán v úvodu této práce, jeho oblibu lze však doložit i konkrétními čísly, neboť existuje množství studií, které vyčíslují objemy leasingových smluv. Již v roce 1996 uvedl McGregor (1996) ve své studii, že leasing představuje 1/8 celosvětového financování aktiv. Bohušová (2015) s odkazem na World Leasing Yearbook 2014, každoročně vydávanou publikaci mapující světový leasingový trh, uvádí, že hodnota leasingových smluv v roce 2012 byla 868 mld. USD.

Společnost White Clarke Group (dále WCG), zabývající se poskytováním softwaru pro automobilový průmysl a finanční aktiva, každoročně vydává celosvětový leasingový report (angl. "Global leasing report"). V posledním reportu z roku 2017 uvádí, že u 50 zemí, které nejvíce využívají leasingové financování, došlo v roce 2015 k nárůstu hodnoty nových leasingových smluv o 6,5 %. Dále uvádí, že více než 90 % celosvětového leasingového financování tvoří regiony Evropa, Asie a Severní Amerika (například samotná Čína zaznamenala v letech 2013-2014 nárůst o 31,06 %). Následující tabulka a graf na základě posledních leasingových reportů WCG přehledně znázorňují objem leasingu v jednotlivých regionech světa v letech 1998 až 2015, včetně jeho vývoje. (White Clarke Group, 2016 a 2017)

Obr. 12 Vývoj objemu leasingu dle regionů v jednotlivých letech 1998-2014 (v mld. USD),
Zdroj: Global Leasing Report 2016 a 2017 (White Clarke Group, 2016 a 2017)

Tab. 8 Objem leasingu dle regionů v jednotlivých letech 1998-2015 (v mld. USD)

	Evropa	Severní Amerika	Asie	Jižní Amerika	Austrálie, Nový Zéland	Afrika	Celkem
1998	133,6	195,0	74,7	16,4	7,9	4,9	432,5
1999	133,6	239,1	80,4	8,3	7,9	4,3	473,5
2000	131,0	272,4	78,3	8,1	5,3	3,9	499,0
2001	140,0	254,1	67,7	5,6	5,5	3,8	476,7
2002	164,1	216,0	68,7	3,3	5,8	3,7	461,6
2003	196,1	223,9	74,1	4,0	7,6	5,6	511,3
2004	236,5	240,7	78,2	7,5	8,1	8,1	579,1
2005	239,6	236,7	74,0	13,9	8,2	9,6	582,0
2006	272,0	241,1	81,7	19,2	8,6	11,1	633,7
2007	401,2	237,9	84,6	41,4	4,1	11,2	780,4
2008	336,7	226,1	99,2	54,2	6,9	9,6	732,8
2009	220,4	190,8	103,8	30,2	5,7	6,5	557,3
2010	233,0	213,3	105,6	25,4	10,8	6,4	594,5
2011	302,7	292,5	153,4	27,5	12,0	8,6	796,7
2012	314,0	336,4	180,2	13,2	16,1	8,2	868,0
2013	333,6	335,1	177,3	18,0	12,5	7,5	884,0
2014	327,8	368,4	195,0	10,7	35,6	6,8	944,3
2015	322,8	407,8	223,0	13,8	31,2	6,7	1005,3

Zdroj: Global Leasing Report 2016 a 2017 (White Clarke Group, 2016 a 2017)

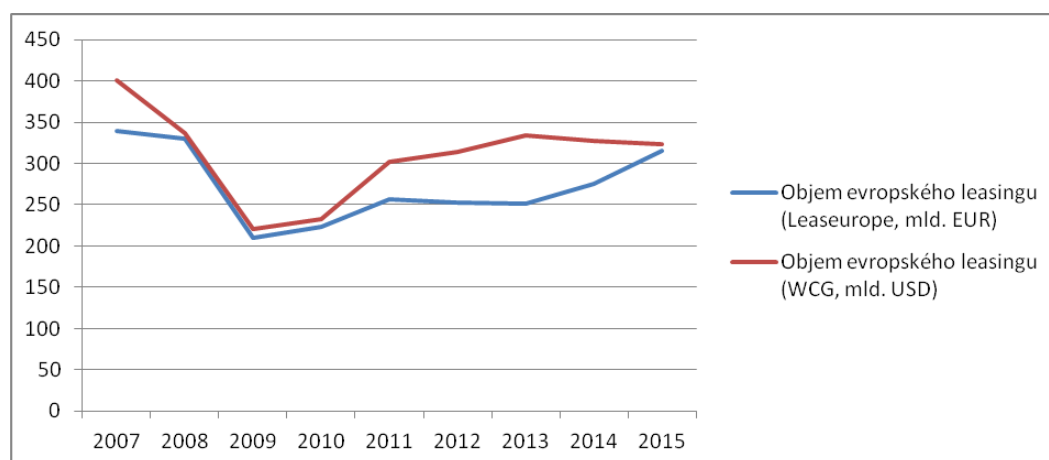
Organizace Leaseurope, jenž zastřešuje více než 2000 evropských leasingových společností včetně ČLFA (celkem dle odhadů pokrývá přibližně 92 % evropského trhu), vydává každoročně studii mapující evropský leasingový trh. Ve své prozatím poslední studii uvádí, že za rok 2015 dosáhl objem leasingu v Evropě hodnoty 314,9 mld. eur (pro srovnání s hodnotami v předchozí tabulce se jednalo přibližně o 342,7 mld. USD). V porovnání s předchozím rokem se jednalo o nárůst o více než 11 % a zároveň největší nárůst za posledních 8 let. V České republice se jednalo dokonce o nárůst o téměř 20 % (z 8,4 mld. eur na 10,2 mld. eur). Celková hodnota pohledávek z uzavřených leasingových smluv pak v Evropě na konci roku 2015 činila 755,3 mld. eur, čímž došlo k meziročnímu nárůstu přibližně o 1,5 %. (Leaseurope, 2008-2016)

Tab. 9 Objem leasingu v Evropě a v České republice v letech 2007-2015 (mld. EUR)

	Evropa	Česká republika
2007	338,9	5,3
2008	330,1	5,2
2009	209,4	2,7
2010	223,9	2,9
2011	256,6	3,2
2012	252,6	2,9
2013	251,9	2,9
2014	275,7	3,1
2015	314,9	3,8

Zdroj: European Leasing Market Annual Survey 2007-2015 (Leaseurope, 2008-2016)

Z důvodu použití odlišných měn je obtížné porovnávat vyčíslení objemu evropského leasingu podle White Clarke Group (USD) a Leaseurope (EUR). Na níže uvedeném obrázku je zachycen trend vývoje tohoto objemu v rámci obou organizací. Ačkoliv je tedy nerelevantní porovnávat jejich hodnoty, je možné porovnat trend vývoje jednotlivých křivek. Z grafu lze vyčíst, že zpočátku obě organizace při výpočtu svých dat dospěly k téměř totožnému vývoji objemu evropského leasingu, v posledních letech se však trend jejich křivek mírně rozchází. Zároveň je z grafu patrný vliv celosvětové finanční krize v letech 2008 až 2009.

Obr. 13 Vývoj objemu evropského leasingu podle organizací Leaseurope a White Clarke Group v letech 2007-2015

Velmi zajímavé jsou však statistiky týkající se vyčíslení objemu mimorozvahových leasingových závazků. Rada IASB zveřejnila statistiky leasingového financování ve svých dokumentech, týkajících se základních informací o standardu IFRS 16. Podle zjištění Rady měly celosvětově v roce 2014 kótované společnosti používající IFRS nebo US GAAP mimorozvahové leasingové závazky v hodnotě 3 bil. USD. (IFRS Foundation/IASB, 2016b)

V roce 2016 pak Rada vyčíslila leasingové závazky kótovaných společností, které nejsou dle jejích předpokladů zachyceny v rozvahách, na 2,86 bil. USD a zároveň prohlásila, že tyto mimorozvahové leasingové závazky tvoří 85 % celkových leasingových závazků. Nová úprava vykazování leasingů by měla postihnout téměř polovinu firem využívajících IFRS, resp. US GAAP. (IFRS Foundation/IASB, 2016c)

Server *Economia* odhaduje k roku 2016 objem mimorozvahových leasingů ve výši 2,8 bil. USD a zastává názor, že IASB vydáním IFRS 16 udělala dosud nejvýznamnější pokrok v rámci mezinárodního účetního vykazování. (ICAEW *Economia*, 2016)

Společnost Bloomberg ve svých studiích hovoří o částce mimorozvahových leasingů ve výši 3 bil. USD¹², z níž 80 % náleží 1 145 světovým společnostem. Považuje tedy za významné, že tato částka bude zahrnuta do rozvah společností a bude mít vliv na jejich ukazatele zadluženosti. (Bloomberg, 2017)

IASB v jedné ze svých studií také zveřejnila údaje o tom, o kolik procent jsou podhodnoceny dlouhodobé závazky z důvodu mimorozvahového vykazování leasingů. Vycházela při tom z příkladu 1 022 kótovaných společností používajících IFRS nebo US GAAP s minimální předpokládanou hodnotou mimorozvahových leasingů 300 mil. USD. (IFRS Foundation/IASB, 2016b)

Tab. 10 O kolik jsou podhodnoceny dlouhodobé závazky firem z důvodu mimorozvahových leasingů (vyjádřeno v % z celkových dlouhodobých závazků)

Region	Podhodnocení dlouhodobých závazků	Kótované společnosti využívající IFRS/US GAAP, které odkryly mimorozvahové leasingy
Afrika / Střední Východ	27 %	23 %
Asie / Pacifik	32 %	43 %
Evropa	26 %	47 %
Latinská Amerika	45 %	23 %
Severní Amerika	22 %	62 %

Zdroj: Fact Sheet - IFRS 16 Leases (IFRS Foundation/IASB, 2016c)

4.2 Komparace vykazování leasingu dle IAS /IFRS a US GAAP

Snaha o harmonizaci finančního výkaznictví započala již v 60. letech 20. století, kdy se poprvé začaly objevovat názory, že dva hlavní systémy finančního vykazování, tedy IAS/IFRS a US GAAP, obsahují významné odlišnosti a je třeba tyto systémy postupně sjednocovat. Po určité době se v rámci potřeby harmonizace začalo ho-

¹² jedná se o nediskontovanou hodnotu, společnost Bloomberg vyčíslila současnou hodnotu těchto leasingových plateb na přibližně 2,2 bil. USD

vořit i o harmonizaci vykazování leasingů. (Bohušová, Svoboda, Nerudová, Boček, 2013)

Přestože při přípravě nových standardů upravujících leasingy Rady IASB a FASB spolupracovaly, již v průběhu jeho tvorby bylo patrné, že hlavní princip nových standardů v rámci IFRS a US GAAP bude obdobný, nicméně určité rozdíly se přesto objeví.

V předcházejících kapitolách již bylo zmíněno, že v rámci IAS 17 se leasingy člení na finanční a operativní leasing, kde kritériem je převod veškerých rizik a užitků vyplývajících z vlastnictví aktiva na nájemce. V případě US GAAP se doposud leasingy člení na operativní a kapitálové (charakteristikou podobné finančním). Oproti IAS pro klasifikaci leasingu jako kapitálového stačí splnit libovolnou z následujících podmínek (Svoboda a Bohušová, 2013):

- po skončení nájmu bude vlastnictví převedeno na nájemce,
- nájemce má možnost výhodné koupě,
- doba leasingu tvoří podstatnou část doby životnosti,
- současná hodnota minimálních leasingových plateb je vyšší než 90 % reálné hodnoty.

Původní standard upravující leasingy v rámci US GAAP měl označení Topic 840 - Leases. Nový standard byl vytvořen v rámci ASU 2016-02 a ponese označení Topic 842 - Leases. (IAS Plus, 2016c)

Podobně jako v případě IFRS 16, i v rámci Topic 842 budou jen minimální změny na straně pronajímatele, následující komparace tedy bude zaměřena převážně na situaci nájemce. (KPMG, 2016)

První odlišnosti mezi standardy IFRS 16 a Topic 842 jsou patrné již při pohledu na rozsah obou standardů. Standard IFRS 16 se vztahuje na leasing všech aktiv (kromě již zmíněných 2 výjimek), nájemce může navíc dobrovolně standard aplikovat i na nehmotná aktiva. Standard Topic 842 se bude vztahovat pouze na leasing budov, pozemků a zařízení a oproti IFRS 16 jej nebude možné aplikovat na leasing nehmotných aktiv. Oba standardy se nebudou vztahovat například na leasing k průzkumu neobnovitelných zdrojů nebo leasing biologických aktiv. Zatímco IFRS 16 se dále nebude vztahovat na ujednání o poskytování licencovaných služeb, licence k duševnímu vlastnictví udělené pronajímatelem a práva držena nájemcem v rámci určitých licenčních dohod, Topic 842 se nebude dále vztahovat na leasing zásob a aktiv ve výstavbě. (Deloitte, 2016)

Za jeden z nejvýznamnějších rozdílů mezi oběma standardy lze považovat model účtování. IFRS 16 bude využívat jednotný model účtování, tedy všechny leasingy budou účtovány jednotným způsobem, nadále se již nebude rozlišovat mezi finančním a operativním leasingem a nebude zde využíván žádný leasingový klasifikační test. Oproti tomu Topic 842 bude využívat duální model, ve kterém se bude rozlišovat mezi operativním a nově finančním (dříve kapitálovým) leasingem a bude zde využíván leasingový klasifikační test založený na klasifikačních kritériích využívaných v rámci IAS 17. Oba typy leasingů budou, podobně jako leasing v rámci IFRS 16, vykázány v rozvaze jako právo na užívání aktiva a leasingový závazek. (KPMG, 2016)

Rozdíl také představují výjimky pro vykázání leasingu v rozvaze. Zatímco v rámci IFRS 16 jsou výjimky uděleny na krátkodobé leasingy (do 12 měsíců) a leasingová aktiva s nízkou hodnotou, v rámci Topic 842 je možné uplatnit pouze výjimku pro krátkodobé leasingy. (IFRS Foundation/IASB, 2016a)

Odlišný bude i dopad standardů do Výkazu zisku a ztráty. U Topic 842 se v případě operativního leasingu bude promítat do Výkazu jeden leasingový náklad, a to zpravidla rovnoměrně po dobu trvání leasingu. V případě finančního leasingu se budou odděleně vykazovat úroky a odpisy. Podobná problematika se řešila v rámci IAS 17, v souladu s IFRS 16 již tuto problematiku nájemce neřeší, neboť jsou v tomto případě leasingy vykazovány stejně, jako finanční leasing v rámci US GAAP. (Deloitte, 2016)

Tab. 11 Vliv IFRS 16 a US GAAP na Výkaz zisku a ztráty

	IFRS 16	US GAAP
Výnosy	-	-
Provozní náklady (bez znehodnocení a amortizace)	-	Leasingový náklad ¹³
EBITDA	↑↑	↔
Znehodnocení a amortizace	Znehodnocení	Znehodnocení ¹⁴
Provozní zisk	↑	↔
Finanční náklady	Úrok	Úrok ¹⁴
Zisk před zdaněním	↔	↔

Zdroj: IFRS 16 Leases: Effects Analysis (IFRS Foundation/IASB, 2016a)

Z výše uvedené tabulky je patrné, že vykazování leasingů v souladu s novým standardem Topic 842 v rámci US GAAP nebude mít, oproti IFRS 16, dopad do Výkazu zisku a ztráty.

Rozdíl lze najít i v případě, porovnáme-li vliv obou standardů na Výkaz o peněžních tocích. V případě Topic 842 jsou u původních rozvahových leasingů úroky vykázány v rámci provozní činnosti a jistina v rámci finanční činnosti. Oproti tomu u původních mimorozvahových leasingů jsou úroky i jistina vykázány společně v rámci provozní činnosti. V rámci IFRS 16 jsou úroky a jistina vykázány stejně, jako původní rozvahové leasingy v rámci Topic 842, tedy úrok v rámci provozní činnosti a jistina v rámci finanční činnosti. Nájemce využívající IFRS si však může zvolit, zda bude úroky prezentovat v rámci provozní, investiční nebo finanční činnosti, nájemce využívající US GAAP tuto možnost nemá (IFRS Foundation/IASB, 2016a)

Poslední odlišností je prezentace leasingů ve finančních výkazech. V rámci IFRS 16 bude leasingový závazek prezentován odděleně od ostatních závazků (v souladu s požadavkem standardu IAS 1, upravujícího zveřejňování finančních

¹³ Pro původní mimorozvahové (operativní) leasingy

¹⁴ Pro původní rozvahové (dříve kapitálové, nyní finanční) leasingy

výkazů), leasingové aktivum pak spolu s budovou, pozemkem či zařízením, ke kterému se vztahuje, nebo odděleně, pakliže to pomůže lepšímu pochopení finanční pozice společnosti. Topic 842 pak stanovuje prezentovat leasingové závazky a leasingová aktiva tak, aby byly odděleně původní rozvahové a mimorozvahové leasingy. (IFRS Foundation/IASB, 2016a)

Standard IFRS 16 bude účinný od 1. 1. 2019 (lze i dříve, pokud již je nebo současně bude aplikován standard IFRS 15 týkající se výnosů), standard Topic 842 bude účinný od 15. 12. 2018 pro veřejné subjekty a některé neziskové organizace, pro soukromé společnosti o rok později od 15. 12. 2019. Dřívější aplikace je navíc povolena i v případě, že společnost ještě nevyužívá americkou verzi standardu pro výnosy. (KPMG, 2016)

Všechny zmíněné odlišnosti mezi leasingovými standardy musí brát v potaz převážně společnosti, které sestavují finanční výkazy jak podle IFRS, tak podle US GAAP, neboť sestavování finančních výkazů podle více standardů, navíc s odlišnými podmínkami, jim přinese zvýšené náklady. (EY, 2016a)

4.3 Výběr odvětví a nájemců pro kvantifikaci dopadu implementace IFRS 16

Významnost chybějících informací ve finančních výkazech se liší například i podle odvětví či regionu, ve kterém daná společnost podniká. V praxi však tyto rozdíly existují i mezi společnostmi v rámci jednoho odvětví, proto lze očekávat individuální dopad implementace standardu na každou společnost. (IFRS Foundation/IASB, 2016b)

Zkoumáním odvětví, na která bude mít nový standard upravující leasingy největší dopad, se zabývala nejen samotná Rada IASB, ale i mnoho specializovaných subjektů, například poradenské společnosti.

Společnost Ernst&Young (2016a) očekává největší dopad implementace IFRS 16 v odvětví maloobchodu a obchodu se spotřebním zbožím. Důvodem je, že leasing obchodních prostorů tvoří významnou část kapitálu, dále se pak jedná hlavně o vybavení, distribuční centra či vozový park. Za další odvětví s výrazným předpokládaným dopadem považuje telekomunikační subjekty, které často využívají leasingové financování, a to při pořizování telekomunikačních věží, zařízení na přenos signálu, u některých těchto subjektů i prodejen. Zároveň budou muset zvážit i podobu smluv, na jejichž základě poskytují zařízení zákazníkům, a to hlavně s ohledem na to, zda daný kontrakt obsahuje leasing nebo ne a pokud ano, jakým způsobem alokovat platby za samotný produkt a platby za servis. Ernst&Young dále očekává významný dopad v odvětví bankovních a finančních služeb (rozsáhlé pobočkové sítě, administrativní budovy, call centra, bankomaty), u těžařských společností (vybavení na těžbu, dopravní prostředky, pozemky, budovy) a také u olejářských, plynařských či pojišťovnických subjektů.

Analýzu dopadu implementace standardu IFRS 16 na konkrétní odvětví vypracovala i Rada IASB (2016a), která došla k závěru, že největší dopad bude znamenán v odvětví leteckých společností a maloobchodu. U těchto odvětví Rada

vyčíslila, že budoucí platby mimorozvahových leasingů tvoří v průměru přibližně 30 % celkových aktiv. Zároveň však připouští i výrazné rozdíly v rámci těchto odvětví. Jako extrémní příklad pak Rada uvedla, že u některých leteckých společnostech tvoří hodnota mimorozvahových leasingů více než 100 % hodnoty jejich celkových aktiv.

Poradenská společnost PricewaterhouseCoopers vypracovala vlastní studii týkající se předpokládaného dopadu implementace nového standardu na různá odvětví¹⁵. Výsledkem této studie bylo průměrné zvýšení zadluženosti o 22 %, zvýšení o 13 % ukazatele EBITDA a také zjištění, že 53 % společností zaznamenalo růst zadluženosti o více než 25 %. Z níže uvedené tabulky, která představuje přehled výsledků studie pro jednotlivá odvětví, je patrné, že nejvýraznější změny lze očekávat v odvětví maloobchodu a u leteckých společností. (PricewaterhouseCoopers, 2016b)

Tab. 12 Dopad kapitalizace leasingů v různých odvětvích

Odvětví	Zadluženost		EBITDA
	průměrný nárůst	procento společností s více než 25% nárůstem	průměrný nárůst
Maloobchod	+98 %	35 %	+41 %
Letecké společnosti	+47 %	50 %	+33 %
Profesionální služby	+42 %	40 %	+15 %
Zdravotnictví	+36 %	62 %	+24 %
Oděvní průmysl	+28 %	49 %	+18 %
Velkoobchod	+28 %	39 %	+17 %
Doprava	+24 %	43 %	+20 %
Zábavní průmysl	+23 %	67 %	+15 %
Telekomunikace	+21 %	52 %	+8 %
Ubytování	+16 %	50 %	+9 %
Průmysl	+14 %	30 %	+9 %

Zdroj: A study on the impact of lease capitalisation (PricewaterhouseCoopers, 2016b)

U většiny výše zmíněných odvětví také došlo ke zvýšení finanční páky a snížení solventnosti. Ačkoliv bude možné u určitých odvětví očekávat výrazný dopad implementace nového standardu, výsledky se mohou lišit i v rámci jednoho odvětví mezi společnostmi. Rozhodujícím faktorem bude skutečnost, zda konkrétní společnost svá aktiva převážně nakupuje nebo například využívá operativní leasing.

V souvislosti s pracovními návrhy IASB bylo vytvořeno několik na sobě nezávislých studií a analýz týkajících se této problematiky. Zároveň bylo možné sledovat určité odlišnosti v prezentovaných výsledcích. Na základě obecných předpokladů jsem se rozhodl v této práci dle nového standardu IFRS 16 kvantifikovat dopad na finanční výkazy a finanční ukazatele u 2 společností z odvětví, ve kterých je

¹⁵ Studie byla provedena na vzorku 3 199 společností.

očekáván největší dopad implementace IFRS 16. Důvodem je snaha o potvrzení předpokladů o velikosti dopadu na tato dvě odvětví, případně potvrzení možnosti, že i v rámci těchto odvětví mohou být společnosti, které zaznamenají jiný dopad než je předpoklad pro jejich odvětví jako celek. Konkrétně se bude jednat o maloobchodní společnost Tesco a leteckou společnost British Airways.

4.4 Dopad implementace IFRS 16 na finanční výkazy vybraných nájemců

Pro kvantifikaci dopadu implementace nového standardu IFRS 16 byly vybrány společnost Tesco Plc., jako zástupce odvětví maloobchodu, a letecká společnost British Airways Plc. Společnosti byly vybrány z odvětví s významným využíváním leasingu, velmi často operativního.

Při výpočtech byly využity výroční zprávy těchto společností. Použit byl modifikovaný retrospektivní přístup, výkazy za předchozí roky tedy nebyly přepočítány. Nejprve byl zjištěn u obou společností objem využívání leasingu, a to jak finančního, tak operativního. Jak očekává Rada IASB, dle jejích předpokladů by smlouvy, které obsahovaly leasing v rámci IAS 17 měly být s největší pravděpodobností klasifikovány jako smlouvy obsahující leasing i v rámci IFRS 16. Na základě údajů obsažených ve výročních zprávách, jako jsou průměrná doba leasingu či diskontní úroková sazba, byla dle metodiky IFRS provedena kapitalizace operativních leasingů. Byla vyčíslena současná hodnota leasingových plateb, stanoven úrok a také výše ročního odpisu práva na užívání aktiva. Znázorněn byl dopad do výkazů společností za hospodářský rok 2016. Vzhledem ke skutečnosti, že žádná z uvedených společností neeviduje krátkodobé leasingy, nebylo nutné brát v potaz výjimku z IFRS 16 pro leasingové smlouvy kratší než 12 měsíců. S ohledem na povahu aktiv, která byla leasingem financována (převážně nemovitosti a letadlová flotila), nebyla brána v potaz ani výjimka pro aktiva s nízkou hodnotou.

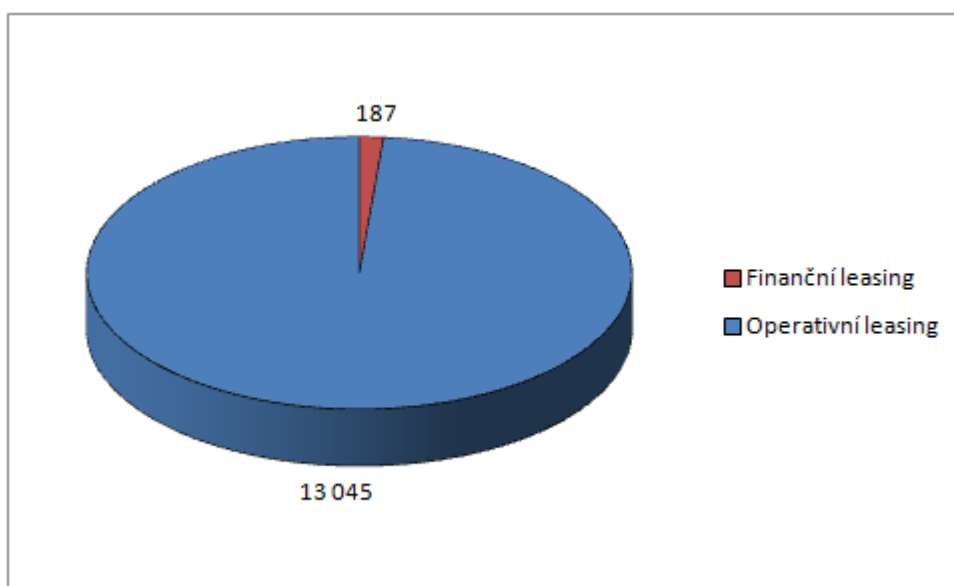
Stejně jako u mnoha jiných studií, i v této práci bylo nutné počítat s určitými omezeními zvolené metodiky, neboť praxe zpravidla přináší komplexnější výsledky, zatímco tyto studie v některých případech pracují s odhady, ačkoliv jsou podloženy teoretickými poznatky. Na základě údajů obsažených ve výročních zprávách společností lze většinou jen obtížně zjistit všechny položky, které jsou leasingem financovány. Proto se s daným leasingem nakládá tak, jako by se jednalo o jeden leasing a počítá se zde s průměrnou dobou leasingu. Hlavním cílem této studie je přiblížit trend dopadu do finančních výkazů, výpočty tedy byly zjednodušeny tím, že do nich nebyly zahrnuty žádné případné leasingové pobídky, variabilní platby a jiná specifika, neboť tyto informace není možné z výročních zpráv vyčíst. Výrazně by však výsledný efekt studie ovlivnit neměly. Stejně tak není v této práci uvažováno o případném vlivu implementace standardu IFRS 15 - Výnosy ze smluv se zákazníky, o odložené dani nebo o případných službách, spojených s daným leasingem (například servis). Cílem této studie není, a ani nemůže být, detailní znázornění dopadu implementace IFRS 16, neboť pro naprosto přesnou kvantifikaci dopadu je zapotřební velké množství komplexních informací a stejně tak zvážení vel-

kého množství jiných faktorů, které tuto problematiku ovlivňují. Skutečný dopad implementace IFRS 16 se projeví až v praxi, výsledek této práce však ukáže hlavní změny, které lze očekávat, a jejich vliv na společnosti.

4.4.1 Tesco

Společnost Tesco Plc. (dále Tesco) je britský mezinárodní maloobchodní řetězec. Patří k největším na světě a na trhu funguje téměř sto let od roku 1919. Ve Velké Británii je největším maloobchodním řetězcem, ve světovém měřítku pak patří mezi pět největších maloobchodů. Hospodářský rok společnosti končí na konci února, při sestavování finančních výkazů postupuje dle Mezinárodních standardů finančního výkaznictví IFRS, měnou, která je při sestavování výkazů použita, je britská libra (GBP). Není-li uvedeno jinak, jsou veškeré údaje čerpány z výročních zpráv společnosti Tesco za roky 2014 až 2016.

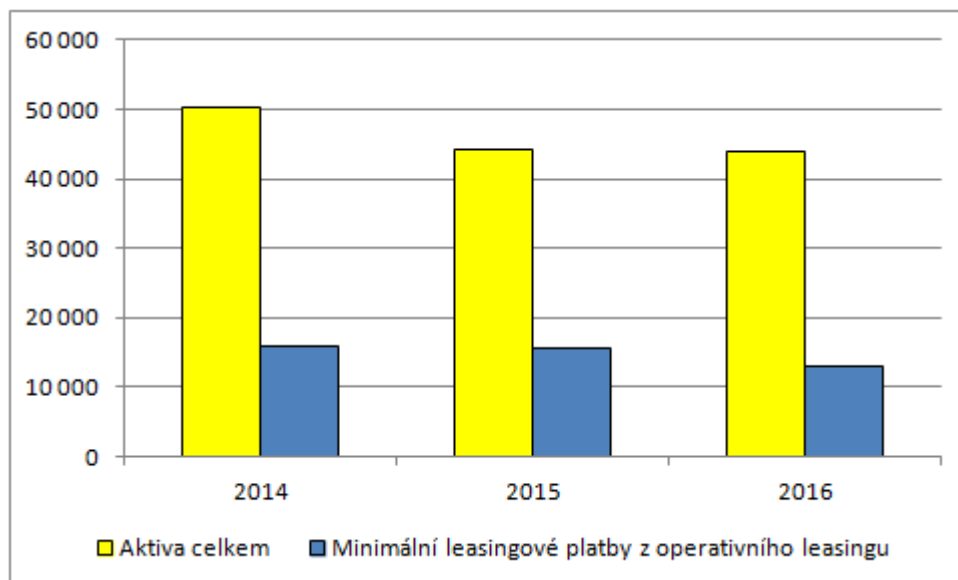
Společnost Tesco využívá jak finanční, tak operativní leasing. Leasing využívá pro pořízení nemovitostí, zařízení a jiného příslušenství. Minimální hodnota leasingových plateb přesahuje 13,2 mld. GBP, z toho 98,5 % představuje operativní leasing.

Obr. 14 Minimální leasingové platby společnosti Tesco k 27. 2. 2016

Průměrná doba leasingu činí 10 let, společnost využívá diskontní sazbu ve výši 7 %, odpisy jsou počítány rovnoměrně, rovnoměrné jsou i leasingové splátky. Současná hodnota plateb z operativního leasingu, představující hodnotu časově přepočtenou do současnosti (diskontovanou), je 9,1 mld. GBP (z toho 1,2 mld. GBP splatné do jednoho roku). Roční odpis dosahuje 913 mil. GBP a úrok pro rok 2016 činí 639 mil. GBP. Tyto hodnoty budou hrát důležitou roli při kapitalizaci operativního leasingu do finančních výkazů společnosti. Následující obrázek porovnává hodnotu minimálních leasingových plateb z operativního leasingu s celkovou hod-

notou aktiv (minimální leasingové platby z finančního leasingu zde nejsou zahrnuty, neboť jejich hodnota vůči celkovým aktivům je velmi nízká). Tyto platby dosahují přibližně 30-35 % celkových aktiv.

Obr. 15 Hodnota celkových aktiv a minimálních leasingových plateb z operativního leasingu společnosti Tesco (v mil. GBP), Zdroj: Výroční zprávy společnosti Tesco 2014 až 2016

Tabulka č. 13 zobrazuje odhad vlivu kapitalizace operativního leasingu na rozvahu společnosti Tesco. Lze z ní vyčíst několik dopadů implementace standardu IFRS 16 na rozvahu společnosti Tesco. Na straně aktiv došlo k očekávanému růstu hodnoty aktiv, která byla financována pomocí leasingu, neboť kapitalizací operativního leasingu se v rozvaze objevila nová položka "právo na užívání aktiva". Následně tímto došlo i k růstu dlouhodobých a samozřejmě i celkových aktiv. Velikost tohoto dopadu záleží na velikosti objemu operativního leasingu. V tomto případě můžeme vidět, že společnost Tesco pro drtivou většinu aktiv, která financovala leasingem, využila operativní leasing. Z toho důvodu došlo k velmi výraznému růstu hodnoty celkových aktiv financovaných leasingem, a to o více než 8 000 %. Při pohledu na dlouhodobá aktiva zjistíme, že došlo k téměř třetinovému zvýšení jejich vykazované hodnoty (28 %), celkem pak hodnota aktiv vzrostla o necelou pětinu (19 %).

Na straně pasiv se kapitalizace operativního leasingu promítla převážně do cizích zdrojů, kde opět z důvodu minimálního využívání finančního leasingu a naopak častého využívání leasingu operativního hodnota krátkodobých závazků z leasingu vzrostla o 11 000 % (hodnota celkových krátkodobých závazků se zvýšila o 6 %), hodnota dlouhodobých závazků z leasingu také výrazně vzrostla, a to o více než 8 000 %, opět z důvodu poměru mezi finančním a operativním leasingem (hodnota celkových dlouhodobých závazků se zvýšila o 47 %). Celkem závazky společnosti Tesco, tedy celkové cizí zdroje, vzrostly téměř o čtvrtinu, konkrétně o 24 %. Tento růst doprovázel i nepatrný pokles vlastního kapitálu, neboť z důvo-

du použití modifikované retrospektivní metody došlo ke změně nerozděleného zisku.

Tab. 13 Rozvaha společnosti Tesco k datu 27. 2. 2016 v mil. GBP

	2016 IAS 17	2016 IFRS 16	% změna
Aktiva - finanční leasing	99	99	0 %
Právo na užívání - leasing	-	8 217	-
Leasing celkem	99	8 316	+8 300 %
Pozemky, budovy a zařízení - ostatní	17 801	17 801	0 %
Nehmotná aktiva	2 874	2 874	0 %
Ostatní dlouhodobá aktiva	8 302	8 302	0 %
Celkem dlouhodobá aktiva	29 076	37 293	+28 %
Peníze a peněžní ekvivalenty	3 082	3 082	0 %
Zásoby	2 430	2 430	0 %
Ostatní oběžná aktiva	9 316	9 316	0 %
Celkem oběžná aktiva	14 828	14 828	0 %
Celková aktiva	43 904	52 121	+19 %
Krátkodobé závazky z leasingu	11	1 223	+11 018 %
Krátkodobé závazky - ostatní	19 703	19 703	0 %
Krátkodobé závazky - celkem	19 714	20 926	+6 %
Dlouhodobé závazky z leasingu	88	7 345	+8 247 %
Dlouhodobé závazky - ostatní	15 486	15 486	0 %
Dlouhodobé závazky - celkem	15 574	22 831	+47 %
Celkové závazky	35 288	43 757	+24 %
Výsledek (letošní rok)	129	129	0 %
Nerozdělený zisk	3 265	3 013	-8 %
Ostatní složky VK	5 222	5 222	0 %
Vlastní kapitál	8 616	8 364	-3 %

Zdroj: Vlastní výpočty dle údajů ve výroční zprávě společnosti Tesco za rok 2016

Tabulka č. 14 znázorňuje dopad implementace IFRS 16 na Výkaz zisku a ztráty společnosti Tesco. Jak již bylo v práci několikrát zmíněno, kapitalizace operativních leasingů neovlivní výslednou hodnotu Výkazu zisku a ztráty. Pouze dojde k pohybu hodnot v rámci jednotlivých položek. Jelikož původní náklady spojené s operativními leasingy byly vykazovány jako jeden provozní náklad a v rámci nové úpravy došlo k rozdělení tohoto nákladu na odpisy a úroky, došlo ke snížení položky "provozní náklady (bez odpisů)" a tím ke zvýšení EBITDA o 65 %. Dále vzrostla nákladová položka odpisy o 68 %, čímž došlo i k růstu EBIT o 62 %. Poslední ovlivněnou položkou jsou úroky, jejichž hodnota vzrostla o 74 %. Zisk před zdaněním ani zisk po zdanění dle předpokladů ovlivněny nebyly.

Tab. 14 Výkaz zisku a ztráty společnosti Tesco za rok končící 27. 2. 2016 v mil. GBP

	2016 IAS 17	2016 IFRS 16	% změna
Výnosy	54 433	54 433	0 %
Provozní náklady (bez odpisů)	-52 053	-50 501	-3 %
EBITDA	2 380	3 932	+65 %
Odpisy	-1 334	-2 247	+68 %
Ostatní náklady/výnosy	-21	-21	0 %
EBIT	1 025	1 664	+62 %
Čisté úroky	-863	-1 502	+74 %
EBT	162	162	0 %
Daně	54	54	0 %
EAT (bez ukončených činností)	216	216	0 %
Ztráta spojená s ukončením některých činností	-87	-87	0 %
EAT (s ukončenými činnostmi)	129	129	0 %

Zdroj: Vlastní výpočty dle údajů ve výroční zprávě společnosti Tesco za rok 2016

Celkově lze říci, že v případě implementace IFRS 16 v rámci společnosti Tesco došlo jak v rozvaze tak ve výkazu zisku a ztráty k očekávaným změnám. Velikost daných změn se liší mezi odvětvími a mezi společnostmi v rámci daného odvětví v závislosti na objemu využívání operativního leasingu, lze však konstatovat, že se potvrdily předpoklady ohledně významného růstu hodnot u společnosti v odvětví maloobchodu.

4.4.2 British Airways

Společnost British Airways Plc. (dále British Airways) je největší britskou mezinárodní leteckou společností, zároveň patří i mezi nejvýznamnější světové letecké společnosti. Také je součástí nadnárodní holdingové letecké společnosti International Airlines Group, která ovládá vybrané britské a španělské letecké společnosti. Společnost British Airways byla založena v roce 1924, tehdy pod jiným názvem, od roku 1974 pak po sloučení několika leteckých společností začala využívat název British Airways. Hospodářský rok společnosti končí 31. prosince, při sestavování finančních výkazů postupuje dle Mezinárodních standardů finančního výkaznictví IFRS a měnou, která je při sestavování výkazů použita, je britská libra (GBP). Není-li uvedeno jinak, jsou veškeré údaje čerpány z výročních zpráv společnosti British Airways za roky 2014 až 2016.

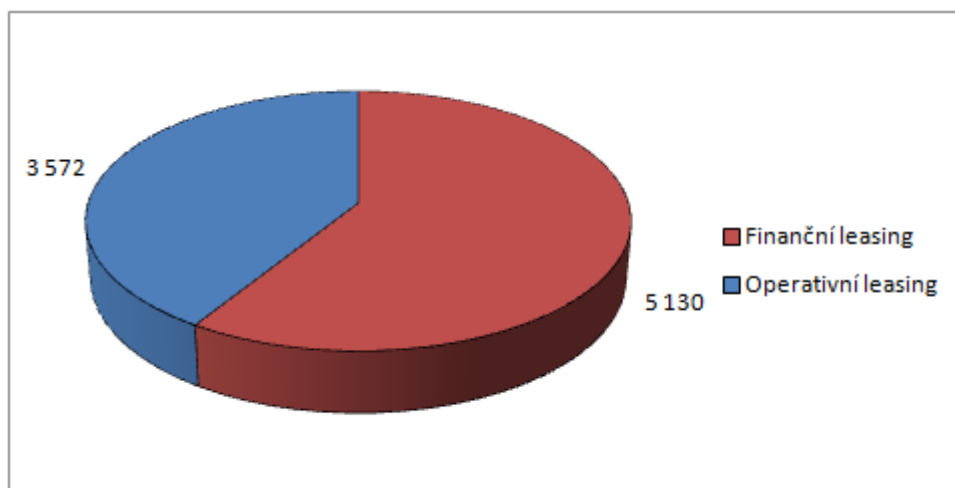
Společnost British Airways využívá finanční i operativní leasing. Leasing využívá pro financování flotily letadel a nemovitostí. Společnost celkem provozuje 293 letadel (oproti předchozímu roku navýšila počet o 9 nových letadel), a to formou finančního i operativního leasingu, některá letadla pak pořídila přímo a je jejich vlastníkem.

Tab. 15 Počet a způsob pořízení letadel společnosti British Airways k roku 2016

Typ letadla	Nákup nebo finanční leasing	Operativní leasing	Celková flotila
Airbus A318	2	-	2
Airbus A319	19	25	44
Airbus A320	40	27	67
Airbus A321	14	4	18
Airbus A380	12	-	12
Boeing 747-400	37	-	37
Boeing 757-200	1	2	3
Boeing 767-300	8	-	8
Boeing 777-200	41	5	46
Boeing 777-300	9	3	12
Boeing 787-8	8	-	8
Boeing 787-9	7	9	16
Embraer E170	6	-	6
Embraer E190	9	5	14
Celkem	213	80	293

Zdroj: Výroční zpráva British Airways za rok 2016

Minimální hodnota leasingových plateb přesahuje 8,7 mld. GBP, z následujícího grafu lze vyčíst, že v rámci společnosti British Airways mají vyšší podíl na této hodnotě platby z finančního leasingu. Ty konkrétně tvoří 59 %, zbylých 41 % pak připadá na leasing operativní.

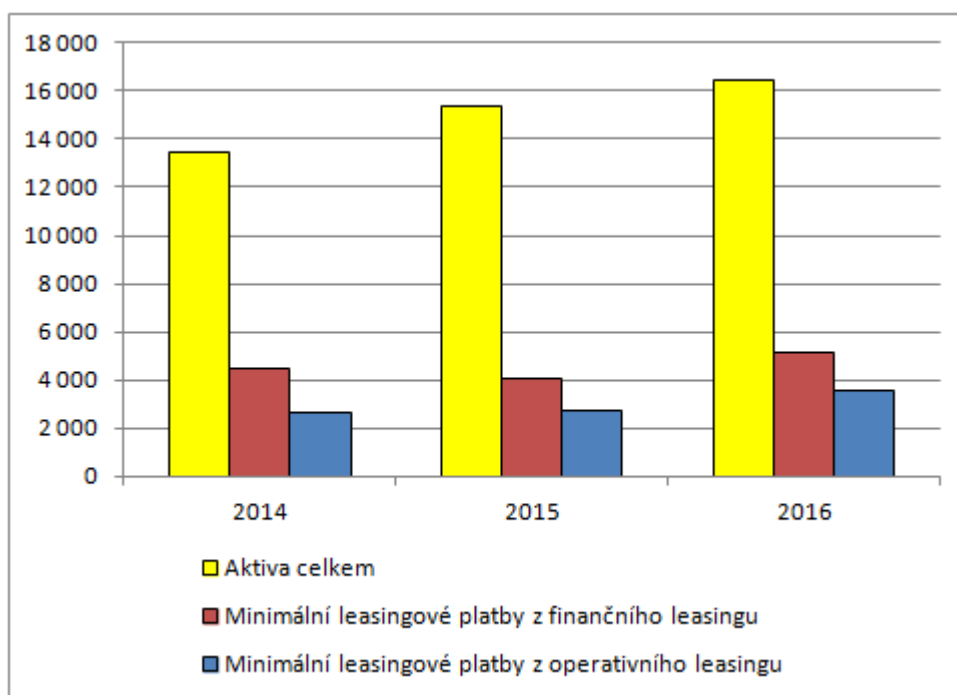

Obr. 16 Minimální leasingové platby společnosti British Airways k 31. 12. 2016

V porovnání se společností Tesco lze předpokládat, že v případě společnosti British Airways bude procentuální dopad kapitalizace operativního leasingu na růst cizích

závazků společnosti o něco menší, neboť v tomto případě netvoří operativní leasing většinu leasingových závazků, jako je tomu u společnosti Tesco.

Průměrná doba leasingu činí u letadel 7 let, u nemovitostí 30 let. Společnost využívá diskontní sazbu ve výši 8,5 %, odpisy jsou počítány rovnoměrně a rovnoměrné jsou i splátky. Současná hodnota plateb z operativního leasingu dosahuje necelých 2 mld. GBP (z toho necelých 0,3 mld. splatné do jednoho roku). Roční odpis činí 195 mil. GBP, úrok v roce 2016 pak 160 mil. GBP. I v tomto případě budou zmíněné hodnoty kapitalizovány do finančních výkazů společnosti. Následující obrázek porovnává hodnotu minimálních leasingových plateb z finančního a operativního leasingu s celkovou hodnotou aktiv. Minimální leasingové platby z finančního leasingu dosahují přibližně 26-33 % celkových aktiv, v případě operativního leasingu se pak jedná o 18-21 %. I v tomto případě lze očekávat nižší procentuální zvýšení celkových aktiv společnosti British Airways oproti společnosti Tesco, neboť operativní leasing nedosahuje takového poměru vůči celkovým aktivům, jako je tomu právě u společnosti Tesco (30-35 %).

Obr. 17 Hodnota celkových aktiv a minimálních leasingových plateb z finančního a operativního leasingu společnosti British Airways (v mil. GBP), Zdroj: Výroční zprávy společnosti British Airways 2014 až 2016

Níže uvedená tabulka č. 16 zobrazuje odhad vlivu kapitalizace operativního leasingu na rozvahu společnosti British Airways.

Tab. 16 Rozvaha společnosti British Airways k datu 31. 12. 2016 v mil. GBP

	2016 IAS 17	2016 IFRS 16	% změna
Aktiva - finanční leasing	4 598	4 598	0 %
Právo na užívání - leasing	-	1 697	-
Leasing celkem	4 598	6 295	+37 %
Pozemky, budovy a zařízení - ostatní	3 526	3 526	0 %
Nehmotná aktiva	992	992	0 %
Ostatní dlouhodobá aktiva	3 284	3 284	0 %
Celkem dlouhodobá aktiva	12 400	14 097	+14 %
Peníze a peněžní ekvivalenty	1 070	1 070	0 %
Zásoby	133	133	0 %
Ostatní oběžná aktiva	2 868	2 868	0 %
Celkem oběžná aktiva	4 071	4 071	0 %
Celková aktiva	16 471	18 168	+10 %
Krátkodobé závazky z leasingu	559	840	+50 %
Krátkodobé závazky - ostatní	4 775	4 775	0 %
Krátkodobé závazky - celkem	5 334	5 615	+5 %
Dlouhodobé závazky z leasingu	4 039	5 511	+36 %
Dlouhodobé závazky - ostatní	2 857	2 857	0 %
Dlouhodobé závazky - celkem	6 896	8 368	+21 %
Celkové závazky	12 230	13 983	+14 %
Výsledek (letošní rok)	1 345	1 345	0 %
Nerozdělený zisk	2 570	2 514	-2 %
Ostatní složky VK	326	326	0 %
Vlastní kapitál	4 241	4 185	-1 %

Zdroj: Vlastní výpočty dle údajů ve výroční zprávě společnosti British Airways za rok 2016

Důsledkem kapitalizace operativních leasingů společnosti British Airways došlo dle předpokladů k růstu aktiv financovaných pomocí leasingu, a to o 37 %. Opět byla důvodem nová položka v rozvaze "právo na užívání aktiva". V souvislosti s tím došlo také k růstu hodnoty dlouhodobých aktiv o 14 % a růstu hodnoty celkových aktiv. Zde byl přírůstek 10 %. Dle očekávání nedosáhl vzhledem k poměru mezi finančním a operativním leasingem a celkovými aktivy procentuální nárůst takové výše, jako tomu bylo u společnosti Tesco.

V rámci cizích zdrojů pak kapitalizace způsobila růst hodnoty krátkodobých závazků z leasingu o 50 %, tedy o rovnou polovinu (hodnota celkových krátkodobých závazků pak vzrostla o 5 %). K růstu došlo i u dlouhodobých závazků z leasingu, zde došlo ke zvýšení vykazované hodnoty o 36 % (hodnota celkových dlouhodobých závazků pak vzrostla o 21 %). Celkem byl u závazků společnosti British Airways zaznamenán nárůst o 14 %. Opět se jednalo o procentuálně menší růst, než v případě společnosti Tesco. Stejně jako v předchozím případě, i zde došlo

k mírné změně u vlastního kapitálu, který díky 2% poklesu nerozděleného zisku klesl o 1 %.

Tab. 17 Výkaz zisku a ztráty společnosti British Airways za rok končící 31. 12. 2016 v mil. GBP

	2016 IAS 17	2016 IFRS 16	% změna
Výnosy	11 443	11 443	0 %
Provozní náklady (bez odpisů)	-9 285	-8 930	-4 %
EBITDA	2 158	2 513	+16 %
Odpisy	-769	-964	+25 %
Ostatní náklady/výnosy	300	300	0 %
EBIT	1 689	1 849	+9 %
Čisté úroky	-123	-283	+130 %
EBT	1 566	1 566	0 %
Daně	-221	-221	0 %
EAT	1 345	1 345	0 %

Zdroj: Vlastní výpočty dle údajů ve výroční zprávě společnosti British Airways za rok 2016

Tabulka č. 17 zachycuje vliv implementace IFRS 16 na Výkaz zisku a ztráty společnosti British Airways. Stejně jako v předchozím případě, i nyní došlo ke změnám v jednotlivých položkách Výkazu zisku a ztráty z důvodu změny povahy nákladů spojených s operativním leasingem. Došlo k mírnému snížení položky "provozní náklady (bez odpisů)", v důsledku čehož byl zaznamenán růst hodnoty EBITDA o 16 %. Růst odpisů o čtvrtinu (25 %) způsobil nárůst hodnoty EBIT o 9 %. Na závěr došlo i ke zvýšení hodnoty čistých úroků, jenž vzrostla více než dvojnásobně o 130 %. Stejně jako v prvním případě, i zde nedošlo ke změně zisku před zdaněním ani zisku po zdanění.

Také v případě společnosti British Airways lze konstatovat, že implementace IFRS 16 se v rozvaze i ve Výkazu zisku a ztráty promítla očekávanými změnami. Z výsledků je patrné, že dopad kapitalizace operativních leasingů nebyl tak výrazný, jak se v tomto odvětví obecně očekává, znovu je však třeba zdůraznit, že rozdíly v dopadech standardu budou mezi společnostmi i v rámci stejného odvětví. V tomto případě lze říci, že nižší dopad implementace, oproti dopadu očekávanému, byl způsoben velikostí podílu operativního leasingu na celkovém leasingovém financování a celkových aktivech společnosti British Airways.

4.5 Dopad implementace IFRS 16 na klíčové finanční ukazatele vybraných nájemců

4.5.1 Tesco

Kapitalizace operativního leasingu způsobila i změny ve vybraných finančních ukazatelích. Dopad na tyto ukazatele společnosti Tesco zachycuje následující tabulka.

Tab. 18 Vybrané finanční ukazatele společnosti Tesco a jejich změna po implementaci IFRS 16

Finanční ukazatel	2016 IAS 17	2016 IFRS 16	Změna	% změna
Rentabilita aktiv	2,3 %	3,2 %	↑	+39,1 %
Běžná likvidita	0,75	0,71	↓	-5,3 %
Celková zadluženost	80,4 %	84,0 %	↑	+4,5 %
Koeficient samofinancování	19,6 %	16,0 %	↓	-18,4 %
Míra zadluženosti VK	4,1	5,2	↑	+26,8 %
Úrokové krytí	1,15	1,09	↓	-5,2 %

Zdroj: Vlastní výpočty dle údajů ve výroční zprávě společnosti Tesco za rok 2016

Z výše uvedených změn finančních ukazatelů lze vyčíst, že implementace IFRS 16 dle očekávání způsobila zhoršení ukazatelů celkové zadluženosti a míry zadluženosti vlastního kapitálu, neboť došlo k růstu obou hodnot. Pro uživatele finančních výkazů tak společnost po implementaci standardu vykazuje nejen vyšší celkovou zadluženost, ale také horší statistiku zadluženosti vlastního kapitálu. Zatímco před implementací připadly na jednu jednotku vlastního kapitálu přibližně 4 jednotky cizích zdrojů, po implementaci došlo k více než čtvrtinovému nárůstu a jednalo se o 5,2 jednotky cizích zdrojů.

Další zhoršení je patrné u ukazatele běžné likvidity a také koeficientu samofinancování, u nichž došlo ke snížení hodnot. Po implementaci je jedna jednotka krátkodobých závazků kryta menším počtem jednotek oběžných aktiv, než tomu bylo před implementací. Zároveň je patrné, že zatímco před implementací byla celková aktiva společnosti kryta z téměř 20 % vlastním kapitálem, po implementaci standardu jsou kryta z 16 %. Došlo ke zhoršení koeficientu samofinancování o 18,4 %, tedy téměř o pětinu.

Za nejvíce překvapivý výsledek lze považovat zvýšení rentability aktiv. Zatímco před implementací dosahovala míra zhodnocení aktiv společnosti 2,3 %, po implementaci se jednalo o 3,2 %. Zde došlo k růstu o téměř 40 %. Vliv na výsledek změny tohoto ukazatele se však může u společností lišit, a to například v závislosti na tom, kolik procent z celkového leasingu tvoří operativní leasing nebo kolik procent tvoří operativní leasing z celkových aktiv. Na základě těchto poměrů lze pak očekávat různé dopady jak do hodnoty EBIT, tak do hodnoty celkových aktiv.

Posledním sledovaným ukazatelem je úrokové krytí. Tento ukazatel hodnotí, kolikrát zisk společnosti pokrývá úrokové platby. V tomto případě došlo imple-

mentací standardu k mírnému, nicméně očekávanému zhoršení ukazatele, a to přibližně o 5 %.

4.5.2 British Airways

Ke změnám finančních ukazatelů došlo implementací IFRS 16 také u společnosti British Airways. Hodnotu těchto ukazatelů po kapitalizaci operativních leasingů znázorňuje tabulka č. 19.

Tab. 19 Vybrané finanční ukazatele společnosti British Airways a jejich změna po implementaci IFRS 16

Finanční ukazatel	2016 IAS 17	2016 IFRS 16	Změna	% změna
Rentabilita aktiv	10,3 %	10,2 %	↓	-1,0 %
Běžná likvidita	0,76	0,72	↓	-5,3 %
Celková zadluženost	74,2 %	77,0 %	↑	+3,8 %
Koeficient samofinancování	25,7 %	23,0 %	↓	-10,5 %
Míra zadluženosti VK	2,9	3,3	↑	+13,8 %
Úrokové krytí	11,65	6,06	↓	-48,0 %

Zdroj: Vlastní výpočty dle údajů ve výroční zprávě společnosti British Airways za rok 2016

V případě společnosti British Airways lze konstatovat, že u zmíněných finančních ukazatelů došlo k očekávaným změnám. Došlo jak ke zhoršení ukazatelů zadluženosti, tak i k poklesu rentability aktiv, běžné likvidity a hodnoty úrokového krytí, čímž se potvrdila očekávání týkající se vývoje vybraných ukazatelů, na jejichž základě tvoří uživatelé finančních výkazů svá rozhodnutí.

Celková zadluženost společnosti se zvýšila o necelá 4 % na 77 %. Ke zhoršení došlo i u míry zadluženosti vlastního kapitálu, kdy zatímco před implementací připadalo na jednu jednotku vlastního kapitálu 2,9 jednotek cizích zdrojů, po implementaci se jednalo o 3,3 jednotky cizích zdrojů (zhoršení o téměř 14 %). Zároveň došlo ke snížení koeficientu samofinancování o 10,5 %. Celková aktiva společnosti jsou tak kryta vlastním kapitálem z přibližně 23 %.

Po implementaci standardu je také jedna jednotka krátkodobých závazků kryta menším počtem jednotek oběžných aktiv, což dokládá snížení běžné likvidity přibližně o 5 %. Rentabilita aktiv zaznamenala nepatrný pokles 1 %, naopak výrazné zhoršení je vidět u ukazatele úrokového krytí. Zatímco původně byly úrokové platby pokryty ziskem společnosti více než jedenáctkrát, nyní jsou pokryty přibližně šestkrát, došlo tedy k poklesu o 48 %.

4.5.3 Altmanova analýza

V rámci hodnocení dopadu implementace na finanční zdraví společností byla použita také tzv. Altmanova analýza, která hodnotí finanční situaci společností a snaží se pomocí statistiky předpovědět jejich případný finanční krach. Tuto analýzu publikoval v roce 1968 americký profesor financí Edward Altman na univerzitě v New

Yorku. Podle odhadů expertů dosahuje tato analýza 80% úspěšnosti. V rámci této analýzy dochází k poměrování pracovního kapitálu, nerozděleného zisku, zisku před úroky a zdaněním, tržní hodnoty vlastního kapitálu a tržeb s celkovými aktivy společnosti. Následně jsou tyto hodnoty vynásobeny příslušným koeficientem, který určuje jejich významnost (BusinessVize, 2010):

- koeficient 1,2 pro pracovní kapitál,
- koeficient 1,4 pro nerozdělený zisk,
- koeficient 3,3 pro zisk před úroky a zdaněním,
- koeficient 0,6 pro tržní hodnotu vlastního kapitálu,
- koeficient 1 pro tržby.

Jelikož bývá obtížné určit tržní hodnotu vlastního kapitálu, používá se často pouze hodnota vlastního kapitálu ve výkazech, stejně jako byla použita i v této práci. Výsledné hodnoty jsou tím pádem mírně zkresleny, pro zhodnocení, zda došlo k růstu či k poklesu celkové hodnoty, jsou však dostačující.

Výsledná hodnota analýzy je nazývána tzv. "Z-skóre" a je zařazena do jednoho ze tří pásem. Hranice těchto pásem se liší dle výkladů jednotlivých autorů, nejčastěji se však používají tato tři pásma (BusinessVize, 2010):

- hodnota větší než 2,99 (uspokojivá finanční situace)
- hodnota od 1,80 do 2,99 (tzv. "šedá zóna", která je neutrální a nepředstavuje závažné finanční potíže)
- hodnota menší než 1,80 (významné finanční potíže)

Zároveň bývá pravidlem, že se společnosti zpravidla pohybují na hranici hodnoty 1,80. Dle uvedených hodnot lze tedy konstatovat, že klesající výsledná hodnota "Z-skóre" značí zhoršování finanční situace dané společnosti. Níže uvedená tabulka shrnuje výsledné hodnoty ukazatelů X_1 až X_5 , definovaných na obrázku č. 7. Na stejném obrázku je pak znázorněn použitý vzorec pro výpočet analýzy.

Tab. 20 Altmanova analýza společností Tesco a British Airways za rok 2016

	Tesco		British Airways	
	IAS 17	IFRS 16	IAS 17	IFRS 16
Ukazatel X_1	0,201	0,169	0,241	0,219
Ukazatel X_2	0,074	0,058	0,156	0,138
Ukazatel X_3	0,023	0,032	0,103	0,102
Ukazatel X_4	0,196	0,160	0,257	0,230
Ukazatel X_5	1,240	1,044	0,695	0,630

Zdroj: Vlastní výpočty na základě údajů uvedených ve výročních zprávách společností Tesco a British Airways za rok 2016

V případě společnosti Tesco byla výsledná hodnota "Z-skóre" před implementací standardu 1,78. Po jeho implementaci došlo ke snížení této hodnoty na 1,53 (14% pokles o 0,25). U společnosti British Airways byl dopad totožný, kdy původní hodnota 1,70 klesla na 1,56 (8% pokles o 0,14). Jak bylo zmíněno, samotné hodnoty

jsou zkresleny tím, že byla využita hodnota vlastního kapitálu z rozvahy, nikoliv jeho tržní hodnota. Přesto je patrné, že se původní hodnota pohybovala kolem zmíněné hodnoty 1,80. Podstatnějším závěrem však je, že u obou společností došlo k poklesu hodnoty "Z-skóre" a lze tedy konstatovat, že na základě Altmanovi analýzy došlo kapitalizací operativních leasingů ke zhoršení jejich finanční situace.

5 Závěr

V diplomové práci byl na základě vydání nového mezinárodního standardu finančního výkaznictví IFRS 16 - Leasingy kvantifikován dopad jeho implementace na finanční situaci nájemců ve vybraných odvětvích.

V první části diplomové práce byly shrnuty nejdůležitější teoretické předpoklady, týkající se této problematiky. Nejprve byl definován samotný leasing, uvedeno jeho rozdělení na dva typy a byl vysvětlen význam leasingového financování. Poté byla krátce uvedena problematika mezinárodních standardů a blíže popsána úprava leasingu v rámci mezinárodních účetních standardů IAS, resp. IFRS. V dalších kapitolách byla věnována pozornost již samotným mezinárodním standardům upravujícím leasingy. Nejprve byl charakterizován původní standard IAS 17, byly stanoveny hlavní problémy související s touto úpravou leasingů a také shrnuty důvody, které vedly k potřebě vytvoření standardu nového. Jako nejčastěji navrhované řešení těchto problémů pak byla přiblížena problematika týkající se kapitalizace operativního leasingu. Následně byl charakterizován nový mezinárodní standard IFRS 16. Byl popsán vývoj jeho tvorby, definovány jeho hlavní cíle a přiblížena jeho podstata. Poté byl popsán předpokládaný dopad implementace tohoto standardu a jeho předpokládaný vliv na finanční výkazy. Závěrečná kapitola první části diplomové práce se věnuje finančním ukazatelům a jejich roli při implementaci standardu IFRS 16.

V úvodní kapitole vlastní práce je pozornost věnována využívání leasingového financování. Leasingy představují velmi oblíbený nástroj pro financování aktiv a dle zjištěných statistik je patrné, že nejvíce je tento typ financování využíván na nejvyspělejších kontinentech světa, tedy v Severní Americe, v Evropě a v Asii. Tyto tři regiony mají dle dostupných údajů více než 90% podíl na veškerém leasingovém financování ve světě. Také lze z údajů vyčíst, že s výjimkou hospodářských krizí či nevýznamných poklesů objem leasingového financování neustále roste, jen v 21. století se tento objem více než zdvojnásobil. Vezmeme-li v potaz také skutečnost, že stále více leasingových smluv je klasifikováno jako operativní leasing a tudíž nejsou zachyceny ve finančních výkazech společností, je patrné, že nelze brát novou úpravu vykazování leasingů na lehkou váhu, neboť její dopad se dotkne velkého množství společností vydávajících finanční výkazy v souladu s IFRS.

V následující kapitole této části byla věnována pozornost komparaci vykazování leasingu dle IAS/IFRS a US GAAP. Spolu s Radou IASB totiž nový standard upravující vykazování leasingů vydala také Rada FASB, která má na starosti vydávání standardů US GAAP. Obě Rady na podobě nových standardů spolupracovaly, přesto bylo možné mezi nimi v konečném důsledku najít určité odlišnosti. Tyto odlišnosti však nepovažuji za extrémně významné, neboť hlavní princip obou standardů je totožný - tedy vykázat co nejvíce leasingů v rozvahách společností. Za nejvýznamnější rozdíl z pohledu finančních výkazů lze považovat rozdílný vliv na Výkaz zisku a ztráty.

Při výběru konkrétních společností pro kvantifikaci dopadu implementace IFRS 16 bylo třeba brát v potaz, že tyto dopady se budou lišit nejen mezi odvětvími,

ale i mezi společnostmi v rámci jednoho odvětví. Na základě předběžných návrhů IASB bylo vypracováno několik studií, ve kterých jejich tvůrci odhadovali dopad standardu na různá odvětví. Při pohledu na tyto studie byly patrné určité rozdíly, které souvisely s výběrem společností pro kvantifikaci dopadu, na nejvyšších příčkách se však nejčastěji objevovala odvětví maloobchodu a leteckých společností. V rámci své vlastní studie, která vycházela již z finální podoby standardu IFRS 16, jsem se rozhodl kvantifikovat dopad tohoto standardu na dvě společnosti právě z těchto odvětví. Důvodem pro volbu společností z těchto dvou odvětví byl záměr potvrdit předpoklady IASB a světových poradenských společností nebo naopak prokázat, že i v rámci těchto odvětví se mohou výsledky významně lišit.

Prvním patrným rozdílem mezi oběma společnostmi byl podíl využívání operativního leasingu v rámci leasingového financování. Zatímco u společnosti Tesco tvořil operativní leasing 98,5 % minimálních leasingových plateb, v případě společnosti British Airways se jednalo o 41 %. Potvrdily se předpoklady, že v rámci těchto odvětví je operativní leasing oblíbeným nástrojem financování aktiv (13,2 mld. GBP, resp. 8,7 mld. GBP), při pohledu na podíl operativního leasingu na leasingu celkovém však bylo možné odhadnout, že procentuálně větší dopad implementace standardu IFRS 16 bude zaznamenán u společnosti Tesco. Tento odhad se opíral i o poměr operativního leasingu na celkových aktivech společnosti, kdy se u společnosti Tesco jednalo za poslední 3 roky o hodnotu mezi 30 a 35 %, u společnosti British Airways pak za stejné období o 18-21 %.

Prvním finančním výkazem, na kterém byl zkoumán dopad implementace standardu IFRS 16, byla rozvaha. Zde došlo u společnosti Tesco k očekávanému závažnému zvýšení vykazovaných leasingových aktiv (jednalo se o položku "právo na užívání aktiva"), konkrétně o více než 8 000 %. Důvodem byl již zmíněný poměr mezi operativním a finančním leasingem. Společnost British Airways oproti tomu zaznamenala nárůst o necelých 40 %. Tento růst se promítl i do růstu hodnoty celkových dlouhodobých aktiv, u kterých Tesco zaznamenalo nárůst o 28 %, British Airways pak nárůst o polovinu nižší, tedy o 14 %. Celková oběžná aktiva zůstala dle očekávání bez jakýchkoliv změn. Hodnota celkových aktiv obou společností pak vzrostla o téměř 20 % u společnosti Tesco a o 10 % u společnosti British Airways.

Velmi vysoký byl i procentuální dopad implementace IFRS 16 v případě závazků z leasingu u společnosti Tesco. Zde došlo k růstu vykazované hodnoty krátkodobých závazků z leasingu o více než 11 000 %, dlouhodobé závazky pak znamenaly růst přes 8 200 %. Opět byl důvodem poměr mezi finančním a operativním leasingem. Naproti tomu společnost British Airways zaznamenala u těchto závazků nárůst 50 %, resp. 36 %. Celkové závazky společnosti Tesco pak vzrostly o 24 % (hodnota celkových krátkodobých závazků o 6 %, dlouhodobých závazků o 47 %), British Airways pak zaznamenaly nárůst o 14 % (krátkodobé závazky vzrostly o 5 %, dlouhodobé o 21 %). Nepatrný pokles byl u obou společností zaznamenán ve vlastním kapitálu, a to z důvodu snížení nerozděleného zisku.

S ohledem na předpokládaný dopad implementace IFRS 16 na rozvahy společností lze potvrdit předpokládané zvýšení zmíněných rozvahových položek, v některých případech i zvýšení velmi výrazné. Tak, jak se po implementaci stan-

dardu očekává, došlo u obou společností k navýšení rozvahové bilance, a to převážně z důvodu nové aktivní položky "právo na užívání aktiva" a také růstem pasivní položky "závazky z leasingu".

Změnou povahy nákladů z operativního leasingu došlo i k určitým změnám ve Výkazu zisku a ztráty. Od změn v tomto Výkazu se však očekává, že nebudou mít vliv na zisk před zdaněním ani zisk po zdanění. Změna povahy nákladů se týká skutečnosti, že původní jeden leasingový náklad spojený s operativním leasingem byl vykázán odděleně, a to jako odpis a úrok. Prvním dopadem této změny se tak stalo navýšení hodnoty EBITDA z důvodu snížení položky "provozní náklady (bez odpisů)". Společnost Tesco zaznamenala nárůst EBITDA o 65 %, British Airways pak o 16 %. Jak je uvedeno v tabulce č. 12, poradenská společnost PricewaterhouseCoopers na základě své studie (2016b) zveřejnila průměrný nárůst EBITDA pro vybraná odvětví. Zatímco u maloobchodu došlo k průměrnému nárůstu o 41 %, u leteckých společností se jednalo o 33 %. Průměrný nárůst pro všechna zkoumaná odvětví pak činil 13 %. Z uvedených výsledků je patrné, že společnost Tesco dosáhla vyššího nárůstu EBITDA, než kolik činí očekávaný průměr v jejím odvětví, naopak společnost British Airways očekávané průměrné hodnoty svého odvětví nedosáhla. U obou společností však byl vliv kapitalizace operativních leasingů na hodnotu EBITDA vyšší v porovnání s očekávanou průměrnou hodnotou všech sledovaných odvětví.

Jako další byly v rámci Výkazu zisku a ztráty ovlivněny vykazovaná hodnota odpisů a také hodnota EBIT. Společnost Tesco zaznamenala nárůst odpisů o 68 % a nárůst EBIT o 62 %, u British Airways byl zaznamenán nárůst odpisů o 25 % a hodnoty EBIT o 9 %. Znovu byla tedy výraznější změna patrná u společnosti, která využívá operativní leasing ve větší míře. Poslední změnou ve Výkazu zisku a ztráty, kterou bylo možné v důsledku kapitalizace pozorovat, bylo zvýšení nákladových úroků. Hodnota čistých úroků, která v obou případech dosahovala záporné hodnoty, pak u společnosti Tesco vzrostla o 74 %, u společnosti British Airways se jednalo dokonce o nárůst 130 %. Dle obecných předpokladů nedošlo u žádné ze společností ke změně zisku před zdaněním, ani po zdanění.

Celkově lze dopad implementace IFRS 16 na finanční výkazy zhodnotit jako očekávaný s ohledem na předpokládané zvýšení či snížení pozorovaných položek. Samotná velikost změny nebyla v některých případech tak výrazná, jak se očekává, i s tímto důsledkem implementace IFRS 16 se však počítá. Zároveň lze očekávat vyšší procentuální změny většiny ovlivněných položek rozvahy s růstem podílu operativního leasingu na celkovém leasingovém financování dané společnosti.

Druhou sledovanou kategorií byl dopad implementace IFRS 16 na vybrané finanční ukazatele. Na základě zjištěných výsledků lze konstatovat, že finanční ukazatele se ve většině případů změnilo očekávaným směrem. Nejvyšší změny zaznamenaly rentabilita aktiv u společnosti Tesco, která vzrostla o téměř 40 %, a ukazatel úrokového krytí u společnosti British Airways, který zaznamenal pokles o více než 48 %. Dle očekávání došlo u obou společností k růstu ukazatele celkové zadluženosti i míry zadluženosti vlastního kapitálu, stejně tak došlo dle očekávání ke zhoršení běžné likvidity, koeficientu samofinancování i úrokového krytí. Je třeba

zmínit, že u poloviny měřených ukazatelů nebyla zaznamenána změna přesahující 10 %. Společnost PricewaterhouseCoopers přitom ve své studii (2016b) zaznamenala průměrný nárůst zadluženosti u maloobchodních společností o 98 % a u leteckých společností o 47 %. To je opět důkazem toho, že i v rámci těchto odvětví bude možné sledovat výrazné rozdíly, což je ve stejné studii potvrzeno i skutečností, že 65 % maloobchodních a 50 % leteckých společností zaznamenalo růst zadluženosti menší, než 25 %.

V závěru této části byla také provedena tzv. Altmanova analýza, kde v důsledku implementace IFRS 16 došlo u obou společností k poklesu výsledného "Z-skóre". Tento výsledek potvrdil skutečnost, že implementací IFRS 16 došlo z pohledu vykazování ke zhoršení finančního zdraví obou společností.

Celkově lze výsledek této práce zhodnotit jako očekávaný s ohledem na předpokládané dopady implementace IFRS 16, zároveň se však ukázalo, že velikost tohoto dopadu bude záležet na několika faktorech a lze předpokládat výrazné rozdíly i v rámci stejného odvětví.

V souvislosti s vytvořením nového standardu upravujícího leasingy očekávám, že mnoho společností bude vytvářet tlak na pronajímatele a bude se snažit o změnu leasingových smluv, které s nimi mají uzavřené. Konkrétně se může jednat například o úpravu smluvních podmínek, lepší rozdělení komponentů v leasingové smlouvě (oddělení komponentů souvisejících přímo s leasingem a komponentů souvisejících například s poskytováním služeb a servisu), v krajním případě i růst objemu krátkodobých leasingových smluv, které nebudou muset být kapitalizovány. Nový standard si klade za cíl usnadnit a zpřehlednit hodnocení finančních výkazů společností. Zhoršení finančních ukazatelů, jako důsledek kapitalizace operativních leasingů, může vést k obtížnějšímu získávání finančních prostředků, a to jak od bankovních institucí, tak od investorů. Společnosti se budou muset na změny připravit například i v oblasti účetních softwarů či změny interních procesů a účetní politiky. Počet změn, které společnosti v tomto ohledu čekají, se bude pro každou z nich lišit. Doporučil bych však, aby se této problematice začaly věnovat s dostatečným předstihem (rozpoznání očekávaných změn, vzdělávání zaměstnanců, apod.) a nebyly tak překvapeny, až dojde k povinnosti standard IFRS 16 implementovat. V souvislosti se standardem IFRS 16 jsou očekávány nemalé náklady, spojené s jeho implementací. Domnívám se, že včasná příprava může společností pomoci tyto náklady alespoň částečně snížit. Zároveň však očekávám, že mnoho otázek souvisejících s touto problematikou bude zodpovězeno až samotnou praxí.

Osobně se však domnívám, že tím nejdůležitějším úkolem pro společnosti bude správná interpretace změn směrem k uživatelům finančních výkazů. Je totiž skutečností, že změnou účtování leasingů v souvislosti s přijetím standardu IFRS 16 s největší pravděpodobností dojde na první pohled ke zhoršení finančního zdraví společností, důvodem však bude pouze změna ve způsobu vykazování, nikoliv skutečná přímá změna fungování a finančního zdraví společnosti. Klíčové pro společnosti tedy bude správné vysvětlení toho, že dojde ke změně pravidel ve vykazování, nikoliv ke skutečné změně hospodaření společnosti. Domnívám se, že

pokud společnosti v této fázi selžou, mohou se investoři na základě získaných informací z účetních závěrek rozhodnout pro omezení investic do dané společnosti (případně finanční instituce mohou omezit poskytování úvěrů), čímž by v delším časovém horizontu, pokud nedojde k získání náhradních finančních prostředků, mohlo dojít ke skutečnému zhoršení finanční situace společnosti.

Jsem přesvědčen, že IASB (a stejně tak i FASB) vytvořením nového standardu udělala výrazný krok ke zvýšení transparentnosti a vzájemné srovnatelnosti finančních výkazů společností, a tento krok podporuji. Uživatelé finančních výkazů (hlavně investoři a bankovní instituce) díky tomu budou mít kvalitnější informace pro své vlastní rozhodování o případných investicích. Jaký skutečný dopad bude IFRS 16 mít však bude možné zhodnotit až po uvedení standardu do praxe.

6 Literatura

Knihy:

- BOHUŠOVÁ, H. *Harmonizace účetnictví a aplikace IAS/IFRS: vybrané IAS/IFRS v podmínkách českých podniků*, 1. vyd. Praha: ASPI, 2008. 307 s. ISBN 978-80-7357-366-9.
- BOHUŠOVÁ, H., SVOBODA, P., NERUDOVÁ, D., BOČEK, M. *Konvergence systémů IFRS a US GAAP pro vznik jediného systému finančního výkaznictví*. 1. vyd. Brno: Policy Research Center, 2013. 280 s. ISBN 978-80-87909-00-3
- BONACI, C. G., STROUHAL, J., MUSTATA, R. V. *International accounting practices*. 1. vyd. Praha: Oeconomica, 2014. 231 s. ISBN 978-80-245-2040-7.
- DVOŘÁKOVÁ, D. *Finanční účetnictví a výkaznictví podle mezinárodních standardů IFRS*, 4. vyd. Brno: BizBooks, 2014. 327 s. ISBN 978-80-265-0149-7.
- KNÁPKOVÁ, A., PAVELKOVÁ, D., ŠTEKER, K. *Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady*. 2 rozš. vyd. Praha: Grada, 2013. Prosperita firmy. 236 s. ISBN 978-80-247-4456-8.
- MARINIČ, P. *Finanční analýza a finanční plánování ve firemní praxi*, Praha: Oeconomica, 2008. 191 s. ISBN 978-80-245-1397-3.
- RŮČKOVÁ, P. *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. 4. akt. vyd. Praha: Grada, c2011. Finanční řízení. 143 s. ISBN 978-80-247-3916-8.
- SCHOLLEOVÁ, H. *Ekonomické a finanční řízení pro neekonomy*. 1. vyd. Praha: Grada, 2008. 256 s. ISBN 978-80-247-2424-9.
- STROUHAL, J. *Slovník pojmů IFRS: aktuálně platné definice pojmů IFRS, překladový můstek z ČJ do AJ a zpět, vazby na jednotlivé IAS/IFRS*, 2. akt vyd. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2014. 216 s. ISBN 978-80-7478-545-0.
- ŠRÁMKOVÁ, A., JANOUŠKOVÁ, M. *Mezinárodní standardy účetního výkaznictví: praktické aplikace*, 6. akt vyd. Praha: INSTITUT CERTIFIKACE ÚČETNÍCH, a.s., 2015. 329 s. ISBN 978-80-86716-99-2.
- VALOUCH, P. *Leasing v praxi: praktický průvodce*. 5. akt. vyd. Praha: Grada, 2005. 116 s. ISBN 978-80-247-4081-2.

Internetové zdroje:

- BDO. *Newsletter leden 2016* [online], 2016 [cit. 2017-02-06], Dostupné z: <http://bdo.anaweb.cz/viewfile.asp?file=3340>
- BILLION TRADER. *Rating agencies: Moody's, S&P and Fitch*. [online]. billiontrader.com, ze dne 10. 4. 2015 [cit. 2017-04-20]. Dostupné z: <http://www.billiontrader.com/post/106>
- BLOOMBERG. *Say Hello to \$3 Trillion in Forgotten Debt*. [online]. Bloomberg.com, ze dne 20. 3. 2017 [cit. 2017-04-18]. Dostupné z: <http://www.bloomberg.com>

ps://www.bloomberg.com/gadfly/articles/2017-03-20/say-hello-to-3-trillion-in-forgotten-debt#footnote-1489069664595-ref

- BOHUŠOVÁ, H. *Is capitalization of operating lease way to increase of comparability of financial statements prepared in accordance with IFRS and US GAAP?*, ACTA UNIVERSITATIS AGRICULTURAE ET SILVICULTURAE MENDELIANAE BRUNENSIS, 2015, [2017-01-29], str. 507–514 Dostupné z: https://acta.mendelu.cz/media/pdf/actaun_2015063020507.pdf
- BRITISH AIRWAYS. *Annual Report and Accounts, Year ended 31 December 2014*. [online]. 2015 [cit. 2017-04-28]. Dostupné z: <https://www.google.cz/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&cad=rja&uact=8&ved=0ahUKEwiBn8el4eDTAhUFU1AKHbo-DewQFgghMAA&url=http%3A%2F%2Fphx.corporate-ir.net%2FExternal.File%3Fitem%3DUGFyZW50SUQ9NTczNzgxfENoaWxkSUQ9Mjc2MjY2fFR5cGU9MQ%3D%3D%26t%3D1&usg=AFQjCNFmAELirgGNmEwvzGvn66tnNWntGw>
- BRITISH AIRWAYS. *Annual Report and Accounts, Year ended 31 December 2015*. [online]. 2016 [cit. 2017-04-28]. Dostupné z: <https://www.google.cz/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=2&cad=rja&uact=8&ved=0ahUKEwit1pGc4eDTAhVEL1AKHc5BDXsQFggpMAE&url=http%3A%2F%2Fphx.corporate-ir.net%2FExternal.File%3Fitem%3DUGFyZW50SUQ9NjE0MDM4fENoaWxkSUQ9MzI4MDI0fFR5cGU9MQ%3D%3D%26t%3D1&usg=AFQjCNEmF7jMrKXfk4qOiGxBveAzgiW5w>
- BRITISH AIRWAYS. *Annual Report and Accounts, Year ended 31 December 2016*. [online]. 2017 [cit. 2017-04-28]. Dostupné z: <http://phx.corporate-ir.net/External.File?item=UGFyZW50SUQ9NjYzMTY0fENoaWxkSUQ9MzI4MDI0fFR5cGU9MQ%3D%3D%26t%3D1&usg=AFQjCNEmF7jMrKXfk4qOiGxBveAzgiW5w>
- BUSINESSVIZE. *Altmanův index vám řekne, jestli zkrachujete* [online]. ze dne 14. 12. 2010 [cit. 2017-05-01]. Dostupné z: <http://www.businessvize.cz/financni-analyza/altmanuv-index-vam-rekne-jestli-zkrachujete>
- DAMODARAN, A. *Equity Risk Premiums (ERP): Determinants Estimation and Implications - A Post-Crisis Update* [online], Social Science Research Network (SSRN), 2009 [cit. 2017-02-12], Dostupné z: <https://poseidon01.ssrn.com/delivery.php?ID=050092116099125100117022026095103078125064008055022090023126065064118124070119025074126126018004021051040006106120113111067078103047039050084003098126127076066027005067071110075068111017102099085115113113103017015126023112030112104124064127074026&EXT=pdf>
- DELOITTE. *Leases: A guide to IFRS 16* [online], 2016b [cit. 2017-02-04], Dostupné z: <https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/sg/Documents/audit/sea-audit-IFRS-16-guide.pdf>

- DELOITTE. *Účetní novinky červenec 2016* [online], 2016a [cit. 2017-03-26], Dostupné z: <https://edu.deloitte.cz/cs/Content/Download/accounting-news-1607>
- DUKE, J. C., HSIEH, S. J. *Capturing the Benefits of Operating and Synthetic Leases* [online], Wiley Online Library, 2006 [cit. 2017-03-04], Dostupné z: <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/jcaf.20262/epdf>
- DVOŘÁKOVÁ, D. *IFRS 16 Leasingy* [online], Český finanční a účetní časopis, roč. 11, č. 4, 2016 [cit. 2017-03-17], s. 83-97, <https://www.vse.cz/polek/download.php?jnl=cfuc&pdf=487.pdf>
- DVOŘÁKOVÁ, D. *Mezinárodní standardy účetního výkaznictví IFRS a jejich aplikace v zemědělství* [online], Účetní kavárna, 2012 [cit. 2017-02-20], Dostupné z: http://www.ucetnikavarna.cz/archiv/dokument/doc-d38596v48550-mezinarodni-standardy-ucetniho-vykaznictvi-ifrs-a-jejich-apl/?search_query=
- ELFA. *Capitalization of Operating Leases by Credit Rating Agencies*. [online]. Equipment Leasing and Finance Association, 2007 [cit. 2017-04-18]. Dostupné z: https://www.elfaonline.org/cvweb_elfa/product_downloads/efeb07fw.pdf
- ERNST&YOUNG. *Leases - A summary of IFRS 16 and its effects* [online], 2016a [cit. 2017-02-05], Dostupné z: [http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/ey-leases-a-summary-of-ifrs-16-and-its-effects-may-2016/\\$FILE/ey-leases-a-summary-of-ifrs-16-and-its-effects-may-2016.pdf](http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/ey-leases-a-summary-of-ifrs-16-and-its-effects-may-2016/$FILE/ey-leases-a-summary-of-ifrs-16-and-its-effects-may-2016.pdf)
- ERNST&YOUNG. *IASB issues new leases standard* [online], 2016b [cit. 2017-02-05], Dostupné z: [http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/ey-ifrs-developments-issue-117-iasb-issues-new-leases-standard/\\$FILE/ey-ifrs-developments-issue-117-iasb-issues-new-leases-standard.pdf](http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/ey-ifrs-developments-issue-117-iasb-issues-new-leases-standard/$FILE/ey-ifrs-developments-issue-117-iasb-issues-new-leases-standard.pdf)
- ERNST&YOUNG. *Applying IFRS: A closer look at the new leases standard* [online], 2016c [cit. 2017-02-04], Dostupné z: [http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/ey-applying-ifrs-a-closer-look-at-the-new-leases-standard-2016/\\$FILE/ey-applying-ifrs-a-closer-look-at-the-new-leases-standard-2016.pdf](http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/ey-applying-ifrs-a-closer-look-at-the-new-leases-standard-2016/$FILE/ey-applying-ifrs-a-closer-look-at-the-new-leases-standard-2016.pdf)
- EUROPEAN COMMISSION: *International Accounting Standard 17 - Leases*, [online], 2010 [cit. 2017-02-13], Dostupné z: http://ec.europa.eu/internal_market/accounting/docs/consolidated/ias17_en.pdf
- FINANCE.CZ. *Co je to rating?* [online]. finance.cz, 2016 [cit. 2017-04-18]. Dostupné z: <https://www.finance.cz/makrodata-eu/eu-svet/rating/informace/>
- FÜLBIER, R. U., SILVA, J. L., PFERDEHIRT, M. H. *Impact of Lease Capitalization on Financial Ratios of Listed German Companies* [online], Social Science Research Network (SSRN), 2008 [cit. 2017-03-13], Dostupné z: <https://poseidon01.ssrn.com/delivery.php?ID=023099073005080083073119028008098010059084032079043034119007123068000099122096116024106107048020103097110122007122072112083124014018078077010022123103066103004076056011080099122077095067005087099000072123092064081113088102065116088080106091098083027&EXT=pdf>

- IAS PLUS. *Standards* [online], Deloitte, 2016a [cit. 2017-01-26], Dostupné z: <https://www.iasplus.com/en/standards>
- IAS PLUS. *IFRS 16 Leases* [online], Deloitte, 2016b [cit. 2017-01-26], Dostupné z: <https://www.iasplus.com/en/standards/ifrs/ifrs-16>
- IAS PLUS. *ASC 842 Leases* [online], Deloitte, 2016c [cit. 2017-04-19], Dostupné z: <https://www.iasplus.com/en-us/standards/fasb/broad-transactions/asc842>
- ICAEW ECONOMIA. *IFRS 16 will bring \$2,8trn on to companies' balance sheets*. [online]. The Institute of Chartered Accountants in England and Wales, ze dne 13. 1. 2016 [cit. 2017-04-18]. Dostupné z: <http://economia.icaew.com/news/january-2016/ifrs-16-will-bring-2trn-pounds-on-balance-sheet>
- IFRS FOUNDATION/IASB. *Fact Sheet - IFRS 16 Leases* [online], 2016c [cit. 2017-02-04], Dostupné z: <http://www.ifrs.org/Current-Projects/IASB-Projects/Leases/Documents/Leases-fact-sheet-January2016.pdf>
- IFRS FOUNDATION/IASB. *IFRS 16 Leases: Effects Analysis* [online], 2016a [cit. 2017-02-13]. 104 s., Dostupné z: http://www.ifrs.org/Current-Projects/IASB-Projects/Leases/Documents/IFRS_16_effects_analysis.pdf
- IFRS FOUNDATION/IASB. *IFRS 16 Project Summary and Feedback Statement* [online], 2016b [cit. 2017-02-13], Dostupné z: http://www.ifrs.org/Current-Projects/IASB-Projects/Leases/Documents/IFRS_16_project-summary.pdf
- IFRS FOUNDATION/IASB. *Lease Accounting Working Group* [online], 2012 [cit. 2017-03-17], Dostupné z: <http://www.ifrs.org/About-us/IASB/Advisory-bodies/Working-groups/lease-accounting-working-group/Pages/lease-accounting-working-group.aspx>
- KPMG. *IFRS 16 Leases: First Impression* [online], 2016 [cit. 2017-02-05], Dostupné z: <https://assets.kpmg.com/content/dam/kpmg/pdf/2016/01/leases-first-impressions-2016.pdf>
- LEASEUROPE STATISTICS. *European Leasing Market 2007 - Annual Survey*. [online]. Leaseurope, 2008 [cit. 2017-04-17]. Dostupné z: <http://www.leaseurope.org/uploads/documents/stats/2007%20European%20Leasing%20Market%20abridged.pdf>
- LEASEUROPE STATISTICS. *European Leasing Market 2008 - Annual Survey*. [online]. Leaseurope, 2009 [cit. 2017-04-17]. Dostupné z: <http://www.leaseurope.org/uploads/documents/stats/European%20Leasing%20Market%202008%283%29.pdf>
- LEASEUROPE STATISTICS. *European Leasing Market 2009 - Annual Survey*. [online]. Leaseurope, 2010 [cit. 2017-04-17]. Dostupné z: <http://www.leaseurope.org/uploads/documents/stats/European%20Leasing%20Market%202009.pdf>
- LEASEUROPE STATISTICS. *European Leasing Market 2010 - Annual Survey*. [online]. Leaseurope, 2011 [cit. 2017-04-17]. Dostupné z:

- <http://www.leaseurope.org/uploads/documents/stats/European%20Leasing%20Market%202010.pdf>
- LEASEUROPE STATISTICS. *European Leasing Market 2011 - Annual Survey*. [online]. Leaseurope, 2012 [cit. 2017-04-17]. Dostupné z: <http://www.leaseurope.org/uploads/documents/stats/European%20Leasing%20Market%202011.pdf>
- LEASEUROPE STATISTICS. *European Leasing Market 2012 - Annual Survey*. [online]. Leaseurope, 2013 [cit. 2017-04-17]. Dostupné z: <http://www.leaseurope.org/uploads/documents/stats/European%20Leasing%20Market%202012.pdf>
- LEASEUROPE STATISTICS. *European Leasing Market 2013 - Annual Survey*. [online]. Leaseurope, 2014 [cit. 2017-04-17]. Dostupné z: <http://www.leaseurope.org/uploads/documents/stats/European%20Leasing%20Market%202013.pdf>
- LEASEUROPE STATISTICS. *European Leasing Market 2014 - Annual Survey*. [online]. Leaseurope, 2015 [cit. 2017-04-17]. Dostupné z: <http://www.leaseurope.org/uploads/documents/stats/European%20Leasing%20Market%202014.pdf>
- LEASEUROPE STATISTICS. *European Leasing Market 2015 - Annual Survey*. [online]. Leaseurope, 2016 [cit. 2017-04-17]. Dostupné z: <http://www.leaseurope.org/uploads/documents/stats/European%20Leasing%20Market%202015.pdf>
- MCGREGOR, W. *Accounting for Leases: A New Approach* [online], Norwalk: Financial Accounting Standards Board, 1996 [cit. 2017-02-13]. ISSN: 0885-9051, Dostupné z: <http://www.ifrs.org/Current-Projects/IASB-Projects/Leases/Documents/FASBSR-1996-Leases-New-Approach.pdf>
- MOODY'S. *Financial Statement Adjustments in the Analysis of Non-Financial Corporations*. [online]. ze dne 15. 6. 2015 [cit. 2017-04-18]. Dostupné z: https://www.moody.com/researchdocumentcontentpage.aspx?docid=PBC_181430
- MUTHUPANDIAN, K. S. *IAS 17 Leases - A Closer Look* [online], Research Gate, 2014 [cit. 2017-03-05], Dostupné z: https://www.researchgate.net/profile/Muthupandian_K_s/publication/241765715_IAS_17_Leases_-_A_Closer_Look/links/5406a3fe0cf23d9765a7fb6a/IAS-17-Leases-A-Closer-Look.pdf
- NEXIA EDWARDS MARSHALL. *New Leases standard issued* [online], 2016 [cit. 2017-03-19], Dostupné z: <https://www.nexiaem.com.au/news/new-leases-standard-issued/>
- PRICEWATERHOUSECOOPERS. *IFRS 16: The lease standard is changing. Are you ready?* [online], 2016a [cit. 2017-02-20], Dostupné z: <https://www.pwc.com/gx/en/services/audit-assurance/assets/ifrs-16-new-leases.pdf>

- PRICEWATERHOUSECOOPERS. *A study on the impact of lease capitalisation - IFRS 16: The new leases standard* [online], 2016b [cit. 2017-04-27], Dostupné z: <http://www.pwc.com/gx/en/audit-services/publications/assets/a-study-on-the-impact-of-lease-capitalisation.pdf>
- SKRODENIS, K. *Impact of IFRS 16 on Lessors* [online]. Soft4Leasing, 2016 [cit. 2017-03-10], Dostupné z: <http://soft4leasing.com/blog/impact-of-ifs-16-on-lessors/>
- SVOBODA, P., BOHUŠOVÁ, H. *Představuje Re-exposure Draft: Leases cestu ke splnění záměrů IASB a FASB?*, časopis Trendy ekonomiky a managementu, 2014 [2017-02-03], Ročník VIII, č. 21, str. 47-57, Dostupné z: <https://dspace.vutbr.cz/bitstream/handle/11012/40909/293-1108-1-PB.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- TESCO. *Annual Report and Financial Statements 2014*. [online]. 2015 [cit. 2017-04-28]. Dostupné z: https://www.tescopl.com/files/pdf/reports/ar14/download_annual_report.pdf
- TESCO. *Annual Report and Financial Statements 2015*. [online]. 2016 [cit. 2017-04-28]. Dostupné z: https://www.tescopl.com/files/pdf/reports/ar15/download_annual_report.pdf
- TESCO. *Annual Report and Financial Statements 2016*. [online]. 2017 [cit. 2017-04-28]. Dostupné z: <https://www.tescopl.com/media/264194/annual-report-2016.pdf>
- TISKOVÁ ZPRÁVA ERNST&YOUNG. *Nový mezinárodní účetní standard IFRS 16 přináší velké změny v oblasti leasingu* [online], ze dne 14. 1. 2016 [cit. 2017-01-26], Dostupné z: http://www.ey.com/cz/cs/newsroom/news-releases/2015_novy-mezinarodni-ucetni-standard-ifs-16-prinasi-velke-zmeny-v-oblasti-leasingu
- VLASTNÍ CESTA. *Poměrová analýza* [online], 2012 [cit. 2017-03-10], Dostupné z: <http://www.vlastnicesta.cz/metody/pomerova-analyza/>
- WHITE CLARKE GROUP. *Global Leasing Report 2016*. [online]. ze dne 1. 3. 2016 [cit. 2017-04-17]. Dostupné z: http://www.whiteclarkegroup.com/wp-content/uploads/2016/10/wcg_2016_global_leasing_report_final_public.pdf
- WHITE CLARKE GROUP. *Global Leasing Report 2017*. [online]. ze dne 1. 3. 2017 [cit. 2017-04-17]. Dostupné z: <http://www.whiteclarkegroup.com/wp-content/uploads/2017/04/WCG-Global-Leasing-Report-2017.pdf>
- WIKIPEDIA. *Credit Rating Agency*. [online]. en.Wikipedia.org, 2016. [cit. 2017-04-18]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Credit_rating_agency
- ZÍTKOVÁ, L. *Možnosti zohlednění nejistoty vykazování pronájmů při aplikaci návrhu standardu Leasingu*. [online]. Brno: Mendelova univerzita v Brně, 2015 [cit. 2017-04-18]. Dostupné z: https://is.mendelu.cz/lide/clovek.pl?zalozka=13;id=1688;studium=68488;zp=48483;download_prace=1;lang=cz

Přílohy

A Hodnoticí stupnice nejvýznamnějších ratingových agentur

Tab. 21 Hodnoticí stupnice nejvýznamnějších ratingových agentur v dlouhodobém horizontu

Moody's	S&P	Fitch	Hodnocení
Aaa	AAA	AAA	Stupeň nejvyšší kvality
Aa1	AA+	AA+	Stupeň vysoké kvality
Aa2	AA	AA	
Aa3	AA-	AA-	
A1	A+	A+	Stupeň vyšší střední kvality
A2	A	A	
A3	A-	A-	
Baa1	BBB+	BBB+	Stupeň nižší střední kvality
Baa2	BBB	BBB	
Baa3	BBB-	BBB-	
Ba1	BB+	BB+	Spekulativní stupeň
Ba2	BB	BB	
Ba3	BB-	BB-	
B1	B+	B+	Vysoce spekulativní stupeň
B2	B	B	
B3	B-	B-	
Caa1	CCC+	CCC	Značně rizikový stupeň
Caa2	CCC	/	Extrémně spekulativní stupeň
Caa3	CCC-	/	Stupeň vysoké pravděpodobnosti selhání bez možnosti zotavení
Ca	CC	/	
	C	/	
C	D	DDD	Stupeň velmi vysoké pravděpodobnosti selhání
/		DD	
		D	

Zdroj: Billion Trader - Rating agencies: Moody's, S&P and Fitch (2015)